

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2021

Αύγουστος 2022

Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	1
Χαιρετισμός Προέδρου	2
1. Εισαγωγή	3
2. Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου	4
<i>Σύσταση και ρόλος του Συμβουλίου</i>	4
<i>Σύνθεση του Συμβουλίου</i>	4
<i>Στόχος και αρμοδιότητες του Συμβουλίου</i>	5
<i>Τρόπος λειτουργίας και οργάνωση εργασιών του Συμβουλίου</i>	6
3. Κύριες Δραστηριότητες του Συμβουλίου κατά το 2021	8
<i>Συνεδρίες Συμβουλίου, θέματα προτεραιότητας και κύριες εργασίες</i>	8
<i>Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς και δημοσιότητα</i>	8
<i>Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας</i>	9
<i>2^η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας Κύπρου 2021</i>	11
<i>Συμμετοχή σε συνέδρια της ΕΕ</i>	13
<i>Κατάταξη Κύπρου στις διεθνείς εκθέσεις / αξιολογήσεις 2020-2021</i>	13
I. Αξιολόγηση του Παγκόσμιου Κέντρου Ανταγωνιστικότητας (IMD World Competitiveness Rankings) για το 2021	13
II. Έκθεση Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ (WEF Global Competitiveness Report)	16
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	17
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	18
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV	25
<i>Δράσεις της Κυβέρνησης που συνδέονται με τις Συστάσεις του Συμβουλίου</i>	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	43

Χαιρετισμός Προέδρου

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας, από τη σύστασή του το 2018, εντόπισε την ανάγκη αναθεώρησης του οικονομικού μοντέλου της Κύπρου και έθεσε ως στόχο τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης μακροπρόθεσμης οικονομικής στρατηγικής. Η πανδημία της νόσου COVID-19 ενίσχυσε αυτό που το Συμβούλιο είχε αναγνωρίσει, την ανάγκη δηλαδή για τη διαφοροποίηση του οικονομικού μοντέλου της χώρας, με στόχο τη θωράκιση της κυπριακής οικονομίας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητάς της.

Στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων και εργασιών του ΣΟΑΚ για το 2021 ήταν η ολοκλήρωση της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας, η οποία διαμορφώθηκε μέσα από ένα εντατικό διάλογο με ένα ευρύ φάσμα φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Το Συμβούλιο, μαζί με τον οίκο συμβουλευτικών υπηρεσιών στον οποίο ανατέθηκε η μελέτη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εργάστηκε εντατικά για την ολοκλήρωση της νέας Στρατηγικής και την επιλογή του νέου οικονομικού μοντέλου, το οποίο είναι προσανατολισμένο στην ενίσχυση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας, αλλά και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας.

Σημαντικό σταθμό για το Συμβούλιο κατά το 2021 αποτέλεσε η συμβολή του στην ετοιμασία του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας συνέδραμε στις προσπάθειες του κράτους μέσα από την ανταλλαγή απόψεων, τη συμμετοχή του σε διαβουλεύσεις και την υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων. Το 30% περίπου των δράσεων της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής έχει περιληφθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο βρίσκεται σε πλήρη συνέπεια με τους στόχους, μεταρρυθμίσεις και δράσεις της νέας Στρατηγικής «Όραμα 2035».

Έχοντας την ευθύνη για τη συστηματική παρακολούθηση της εξέλιξης της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας και των διεθνών τάσεων, το Συμβούλιο σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου προχώρησε μέσα στο 2021 στην ετοιμασία της 2^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο, η οποία αποτελεί το κύριο αναλυτικό εργαλείο του Συμβουλίου για τον ολοκληρωμένο εντοπισμό, αξιολόγηση και παρακολούθηση των παραγόντων που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας.

Μέσω της συστηματικής παρακολούθησης της ανταγωνιστικότητας και των προκλήσεων/ευκαιριών της οικονομίας γενικότερα, το Συμβούλιο φιλοδοξεί να συνεχίσει τις προσπάθειές του για αποτελεσματική συμβολή στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στην επίτευξη βιώσιμης μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και ευημερίας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω εκ νέου την κυπριακή κυβέρνηση για την εμπιστοσύνη που έχει δείξει στα Μέλη του Συμβουλίου αναθέτοντάς τους τον σημαντικό αυτό ρόλο, και να διαβεβαιώσω ότι το Συμβούλιο θα συνεχίσει να εργάζεται άοκνα στο δρόμο που χάραξε.

Τάκης Κληρίδης,

Πρόεδρος Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου.

1. Εισαγωγή

Η παρούσα, 4^η Έκθεση Πεπραγμένων αφορά στη δραστηριότητα του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου για το έτος 2021. Το Συμβούλιο, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, συνέχισε να συνεδριάζει σε μηνιαία βάση και πραγματοποίησε συναντήσεις με οργανωμένους φορείς της κυπριακής οικονομίας καθώς και με εκπροσώπους ευρωπαϊκών οργάνων.

Στην Έκθεση γίνεται αναφορά στις κύριες εργασίες του Συμβουλίου κατά το 2021 που αφορούν στα ακόλουθα θέματα:

- Εκπόνηση της «2^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας Κύπρου».
- Ολοκλήρωση της «**Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας**».
- Συμβολή στην ετοιμασία του **Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας**.
- Συνεχής **διάλογος και δικτύωση** με άλλους φορείς, τόσο στην Κύπρο όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

Επίσης, στην παρούσα Έκθεση καταγράφεται η ανταπόκριση της κυβέρνησης σε σχέση με τις Συστάσεις που δημοσίευσε το Συμβούλιο το 2020 για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος βάσει της Έκθεσης «Επιχειρείν» της Διεθνούς Τράπεζας, για τη βελτίωση του τομέα της γεωργίας και για την ενίσχυση ξένων ποιοτικών και παραγωγικών επενδύσεων.

Αναφορικά με τη δομή της παρούσας έκθεσης, η **Ενότητα 2** πιο κάτω περιλαμβάνει βασική πληροφόρηση ως προς τη σύσταση, το ρόλο, τις αρμοδιότητες και τους στόχους, καθώς και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του Συμβουλίου. Στην **Ενότητα 3** παρουσιάζονται οι κύριες εργασίες του Συμβουλίου κατά το προηγούμενο έτος και η σχετική πρόοδος.

Η Έκθεση περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα 5 Παραρτήματα:

Παράρτημα I – Πρόγραμμα συνεδριών και επίσημων συναντήσεων Συμβουλίου για το 2021.

Παράρτημα II – Υποεπιτροπές Συμβουλίου για επιλεγμένους τομείς / θέματα προτεραιότητας.

Παράρτημα III – Σύνοψη και συστάσεις της 2^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας Κύπρου.

Παράρτημα IV – Πίνακας με τις Συστάσεις που δημοσίευσε το Συμβούλιο το 2020 και, η μέχρι σήμερα, σχετική ανταπόκριση της κυβέρνησης.

Παράρτημα V – Φωτογραφικό υλικό από εργασίες και επαφές Συμβουλίου κατά το 2021.

2. Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

Σύσταση και ρόλος του Συμβουλίου

Το **Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου** συστάθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ΥΣ) με αρ. 85.108 της 13^{ης} Ιουνίου 2018.

Η δημιουργία του Συμβουλίου ανταποκρίνεται στην ανάγκη για συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση των οικονομικών εξελίξεων, καθώς και για ανεξάρτητη αξιολόγηση και επαναπροσδιορισμό των πολιτικών του κράτους, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, στοχεύοντας στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και των προοπτικών ανάπτυξης της οικονομίας (εθνικό πλαίσιο). Παράλληλα, με τη δημιουργία του Συμβουλίου, η Κύπρος ανταποκρίθηκε και στη [Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) για δημιουργία Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας στα κράτη μέλη της ευρωζώνης (ευρωπαϊκή διάσταση).

Σύνθεση του Συμβουλίου

Τα Μέλη του Συμβουλίου διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο για περίοδο τριών ετών. Τον Ιούλιο του 2021 η θητεία του πρώτου Συμβουλίου ολοκληρώθηκε και το Υπουργικό Συμβούλιο προχώρησε στο διορισμό νέου Συμβουλίου¹. Η σύνθεση του νέου Συμβουλίου με βάση την Απόφαση του ΥΣ με αρ. 91.613, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 2021, είναι η ακόλουθη:

Σύνθεση Συμβουλίου	
♦ Κληρίδης Τάκης	Πρόεδρος
♦ Ασιώτης Ανδρέας	Αντιπρόεδρος
♦ Αναστασίου Τάσος	Μέλος
♦ Ανδρέου Έλενα	Μέλος
♦ Κοιτάζος Γιώργος	Μέλος
♦ Παπαγεωργίου Χαράλαμπος	Μέλος
♦ Πική Ειρήνη	Μέλος
♦ Τρύφωνος Ευάγγελος	Μέλος
♦ Φωτιάδης Παύλος	Μέλος

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από εννέα Μέλη, τα οποία προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα και συγκεκριμένα από την επιχειρηματική και ακαδημαϊκή κοινότητα, με εξαίρεση ένα Μέλος το οποίο προέρχεται από το δημόσιο τομέα (Υπουργείο Οικονομικών).

¹ Ο κ. Παπαγεωργίου υπέβαλε την παραίτησή του από το Συμβούλιο στις 10 Φεβρουαρίου 2021 λόγω συμμετοχής του στις Βουλευτικές εκλογές του ίδιου έτους. Με τη νέα σύνθεση του Συμβουλίου, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2021, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον εκ νέου διορισμό του.

Στόχος και αρμοδιότητες του Συμβουλίου

Στόχος του Συμβουλίου είναι να κάνει εισηγήσεις και συστάσεις προς την Κυβέρνηση (Υπουργό Οικονομικών) για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, με απώτερο στόχο την **προαγωγή σταθερής και βιώσιμης ανάπτυξης**, μέσω της λήψης μεταρρυθμιστικών και άλλων μέτρων πολιτικής. Η δράση και οι ενέργειες του Συμβουλίου κινούνται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί με την πιο πάνω Απόφαση του ΥΣ, που είναι οι ακόλουθες:

- ♦ Παρακολούθηση της εξέλιξης της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της οικονομίας καθώς και των παραγόντων που τις επηρεάζουν σε συστηματική βάση, μέσω της εξέτασης ενός ευρέος φάσματος διεθνώς αναγνωρισμένων ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών και συγκριτικής αξιολόγησης σε σχέση με τις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις διεθνώς καθώς και με ανταγωνιστικές χώρες, με στόχο να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις προβληματικές πτυχές.
- ♦ Διάγνωση των αδυναμιών και υποβολή προτάσεων για μεταρρυθμίσεις σε τομείς προτεραιότητας και για συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής προς αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης.
- ♦ Ετοιμασία Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας Κύπρου σε διετή βάση, η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών και δημοσιοποιείται. Η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας θα αποτελεί το κύριο αναλυτικό εργαλείο του Συμβουλίου και θα περιλαμβάνει:
 1. συγκριτική αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της κυπριακής οικονομίας διεθνώς και έναντι επιλεγμένων χωρών,
 2. συμπεράσματα σχετικά με προβληματικές πτυχές και τους παράγοντες που τις επηρεάζουν, και
 3. εντοπισμό των τομέων προτεραιότητας για τους οποίους απαιτείται η λήψη μέτρων πολιτικής για αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχουν εντοπιστεί.
- ♦ Ετοιμασία επιπρόσθετων εκθέσεων, όπου αυτό απαιτείται, αναφορικά με συγκεκριμένες πτυχές της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας οι οποίες θα θεωρηθούν προβληματικές από το Συμβούλιο, και για τις οποίες θα παρέχονται συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωση μέσω της λήψης συγκεκριμένων πρακτικών μέτρων.
- ♦ Ετοιμασία Ετήσιας Έκθεσης αναφορικά με τις εργασίες του Συμβουλίου.
- ♦ Διεξαγωγή διαλόγου με τους οργανωμένους φορείς του ιδιωτικού τομέα σε θέματα που άπτονται της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας.
- ♦ Συνεργασία με αντίστοιχα Συμβούλια άλλων κρατών μελών της ΕΕ καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για σκοπούς ανταλλαγής απόψεων και βέλτιστων πρακτικών.

Τρόπος λειτουργίας και οργάνωση εργασιών του Συμβουλίου

Διαφάνεια – Δημοσιοποίηση – Ιστοσελίδα Συμβουλίου

Το Συμβούλιο, ανταποκρινόμενο στο ρόλο και τις αρμοδιότητες που του έχουν ανατεθεί, οργανώνει και διεκπεραιώνει τις εργασίες του σε συνθήκες πλήρους διαφάνειας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο μεριμνά για τη συστηματική ενημέρωση του κοινού και όλων των ενδιαφερόμενων φορέων γύρω από τις εργασίες, τα συμπεράσματα και τις συστάσεις του, μέσω δημοσιεύσεων στην ιστοσελίδα του (www.ecompet.cy) αλλά και μέσω ανακοινώσεων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η λογοδοσία του Συμβουλίου διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, μέσω της ετοιμασίας και δημοσίευσης της ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων, ενώ οι συστάσεις πολιτικής που διαμορφώνει δημοσιεύονται παράλληλα με την υποβολή τους προς την Κυβέρνηση.

Τα πιο πάνω συμβάλλουν στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Συμβουλίου, όπως προνοεί η Ευρωπαϊκή Σύσταση για τα Εθνικά Συμβούλια Παραγωγικότητας.

Συνεδρίες και συναντήσεις Συμβουλίου

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτά διαστήματα, ενώ προβαίνει πρόσθετα σε συναντήσεις και διαβουλεύσεις με αρμόδιους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, σε όλους τους τομείς που άπτονται της ανταγωνιστικότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Βάσει της Απόφασης του ΥΣ για τη σύσταση του Συμβουλίου, αυτό δύναται να καλεί εκπροσώπους των εν λόγω φορέων για συμμετοχή στις εργασίες του Συμβουλίου με συμβουλευτική ιδιότητα.

Σημειώνεται ότι, βάσει της προαναφερθείσας Απόφασης του ΥΣ, τα μέλη του Συμβουλίου έχουν διοριστεί σε προσωπική βάση και ως εκ τούτου δεν μπορούν να ορίζουν εκπροσώπους τους στις συνεδρίες ή συναντήσεις του Συμβουλίου, σε περίπτωση απουσίας τους.

Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα Μέλη δεν λαμβάνουν αμοιβή για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί, περιλαμβανομένης της συμμετοχής τους τόσο στις συνεδρίες όσο και σε συναντήσεις του Συμβουλίου με άλλους φορείς.

Ομάδες Εργασίας και χρηματοδότηση μελετών

Για την αποτελεσματική λειτουργία του Συμβουλίου δύναται, όταν κρίνεται σκόπιμο, να συστήνονται Ομάδες Εργασίας με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, οι οποίες θα συμβάλλουν στην εις βάθος ανάλυση συγκεκριμένων θεμάτων που επιλέγονται από το Συμβούλιο και στη διαμόρφωση των κατάλληλων συστάσεων πολιτικής σε σχέση με τα θέματα αυτά.

Για την αποτελεσματική λειτουργία του, το Συμβούλιο δύναται να μισθώνει υπηρεσίες εμπειρογνομόνων για τη διεξαγωγή μελετών με πόρους που, βάσει της απόφασης του ΥΣ, παρέχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και να αιτείται σχετικής

χρηματοδότησης και τεχνικής βοήθειας από τη Γενική Διεύθυνση Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (DG Reform) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Γραμματεία Συμβουλίου

Την οργάνωση και λειτουργία του Συμβουλίου στηρίζει η Διεύθυνση Στρατηγικής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομικών, εκτελώντας χρέη Γραμματείας του Συμβουλίου βάσει της πιο πάνω Απόφασης του ΥΣ. Η Γραμματεία έχει την ευθύνη της οργάνωσης των συνεδριών και συναντήσεων του Συμβουλίου, της λειτουργίας της ιστοσελίδας του Συμβουλίου και του κοινού διαδικτυακού χώρου συνεργασίας των Μελών, της διευκόλυνσης της συλλογής των απαραίτητων πληροφοριών/στατιστικών στοιχείων από τις Υπηρεσίες του κράτους και γενικότερα της στήριξης του έργου του Συμβουλίου.

3. Κύριες Δραστηριότητες του Συμβουλίου κατά το 2021

Συνεδρίες Συμβουλίου, θέματα προτεραιότητας και κύριες εργασίες

Κατά το 2021 το Συμβούλιο πραγματοποίησε 10 Συνεδρίες, οι οποίες καταγράφονται στο [Παράρτημα I](#) (η απόφαση του ΥΣ προνοεί ότι το Συμβούλιο θα συνέρχεται τουλάχιστον σε διμηνιαία βάση).

Για σκοπούς πιο αποτελεσματικής λειτουργίας, οι εργασίες του Συμβουλίου επικεντρώνονται σε επιλεγμένους τομείς ή και θέματα προτεραιότητας και σημαντικά θέματα επικαιρότητας που άπτονται της ανταγωνιστικότητας και της οικονομίας ευρύτερα, όπως καθορίζονται από το Συμβούλιο στη βάση των μεταξύ τους συζητήσεων, καθώς και των διαβουλεύσεων με εμπλεκόμενους φορείς. Τα Μέλη του Συμβουλίου χωρίζονται σε υπο-επιτροπές οι οποίες μελετούν τα επιλεγμένα θέματα και ετοιμάζουν προτάσεις για συζήτηση και υιοθέτηση από την ολομέλεια του Συμβουλίου ώστε να διαμορφωθούν και να υποβληθούν, εάν κριθεί χρήσιμο, συγκεκριμένες συστάσεις πολιτικής προς την Κυβέρνηση. Στο [Παράρτημα II](#) παρατίθεται πίνακας με τη σύνθεση των υπο-επιτροπών για το 2021.

Τα κύρια θέματα συζήτησης κατά τις συνεδρίες του Συμβουλίου ήταν τα ακόλουθα:

- ♦ Συζήτηση επί θεμάτων επικαιρότητας σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας.
- ♦ Παρακολούθηση και συμβολή στην ετοιμασία της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας (*περισσότερες πληροφορίες ακολουθούν πιο κάτω*).
- ♦ Συμβολή στην ετοιμασία του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μέσω εισηγήσεων για περίληψη συγκεκριμένων μέτρων από τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική σε επιλεγμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.
- ♦ Συμβολή στην ολοκλήρωση της 2^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο (*περισσότερες πληροφορίες ακολουθούν πιο κάτω και στο [Παράρτημα III](#)*).
- ♦ Συναντήσεις με αρμόδιες Υπηρεσίες και εμπλεκόμενους φορείς.
- ♦ Συμμετοχή στα εργαστήρια των Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας της ΕΕ και άλλα συνέδρια.
- ♦ Διοργάνωση δημοσιογραφικών διασκέψεων και άλλων εργασιών Συμβουλίου.

Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς και δημοσιότητα

Μέσα από συνεχή διάλογο και συνεργασία, το Συμβούλιο προσβλέπει στην αξιοποίηση της εμπειρογνωμοσύνης όλων των εμπλεκόμενων φορέων με στόχο τον εντοπισμό των σημαντικότερων προκλήσεων της οικονομίας και τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων και υλοποιήσιμων συστάσεων πολιτικής για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και των επιδόσεων της κυπριακής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, κατά το 2021, το Συμβούλιο

συνέχισε τις επαφές του με εκπροσώπους οργανωμένων συνόλων και άλλων φορέων του ιδιωτικού και ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Κατά το 2021 το Συμβούλιο πραγματοποίησε συναντήσεις με αριθμό κρατικών αξιωματούχων (Υπουργό Οικονομικών, Υπουργό Υγείας, Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος) στο πλαίσιο των εργασιών του Συμβουλίου καθώς και της ετοιμασίας, τόσο του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όσο και της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας.

Ειδικότερα, για τη νέα Μακροπρόθεσμη Στρατηγική, το Συμβούλιο πραγματοποίησε συνάντηση με τον Υπουργό Οικονομικών για ενημέρωσή του σχετικά με την πορεία υλοποίησης της Στρατηγικής, καθώς και συναντήσεις με αριθμό πολιτικών κομμάτων και άλλους εμπλεκόμενους φορείς όπως το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ). Για την οριστικοποίηση της νέας Στρατηγικής, το Συμβούλιο διοργάνωσε υβριδική παρουσίαση και δημόσια διαβούλευση στην οποία συμμετείχε και ο Υπουργός Οικονομικών.

Πραγματοποιήθηκε επίσης συνάντηση με τον Υπουργό Οικονομικών στον οποίο υποβλήθηκε η Έκθεση Πεπραγμένων Συμβουλίου για το 2020.

Στον πίνακα του [Παραρτήματος I](#) καταγράφονται ημερολογιακά οι επίσημες συναντήσεις που πραγματοποίησε το Συμβούλιο κατά το 2021. Σχετικό φωτογραφικό υλικό παρατίθεται στο [Παράρτημα V](#).

Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το Φεβρουάριο του 2019 για χρηματοδότηση και τεχνική υποστήριξη από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (SRSS) την πρόταση του Συμβουλίου με τίτλο «Μακροπρόθεσμη Οικονομική Στρατηγική για την Κύπρο – στοχεύοντας σε βιώσιμη ανάπτυξη και διεθνή ανταγωνιστικότητα». Κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας το έργο ανατέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε κοινοπραξία Κυπρίων και ξένων εμπειρογνομόνων υπό το συντονισμό του συμβουλευτικού οίκου PWC.

Το Συμβούλιο, σε συνεργασία με την κοινοπραξία εμπειρογνομόνων και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάστηκε εντατικά για τη δημιουργία της νέας μακροπρόθεσμης Στρατηγικής «Όραμα 2035», η οποία παρουσιάζει το όραμα της κοινωνίας και της οικονομίας για τα επόμενα 15 χρόνια, χαράζοντας έτσι την αναπτυξιακή πορεία της Κύπρου σε μακροχρόνιο ορίζοντα. Η νέα Στρατηγική αντιπροσωπεύει ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό και παρουσιάζει ένα νέο οικονομικό μοντέλο μέσω του οποίου προωθούνται θεσμικές αλλαγές, μεταρρυθμίσεις και παραγωγικές επενδύσεις που θα οδηγήσουν στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας, ανθεκτικότητας και μακροπρόθεσμων δυνατοτήτων βιώσιμης ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση της ευημερίας όλων των πολιτών της Κύπρου.

Σε συνέχεια της διαμόρφωσης του οράματος της Στρατηγικής *«Θέλουμε η Κύπρος να είναι ένα από τα καλύτερα μέρη του κόσμου για να ζει κάποιος, να εργάζεται και να*

δραστηριοποιείται» και του σχεδιασμού των τριών προτεινόμενων εναλλακτικών μοντέλων ανάπτυξης (growth models), τα οποία παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν σε διαδικτυακό εργαστήριο ενημέρωσης τον Νοέμβριο 2020, ο συμβουλευτικός οίκος εμπειρογνομόνων υπέβαλε τον Ιανουάριο του 2021 στην Καθοδηγητική Επιτροπή που συστάθηκε για τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική, την τελική Έκθεση με τα τρία προτεινόμενα μοντέλα όπως διαφοροποιήθηκαν μετά και την ανατροφοδότηση που είχε υπάρξει από τους συμμετέχοντες του εργαστηρίου. Ακολούθως, η Καθοδηγητική Επιτροπή αξιολόγησε τα προτεινόμενα μοντέλα και επέλεξε ένα υβριδικό μοντέλο, που συνδυάζει στοιχεία και πλεονεκτήματα από τα τρία αναπτυξιακά μοντέλα που είχαν παρουσιαστεί. Το υβριδικό μοντέλο βασίζεται στα υφιστάμενα πλεονεκτήματα της Κύπρου (π.χ. τομέας υπηρεσιών), αλλά και σε αυτά που θα μπορούσε να αναπτύξει (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κυκλική οικονομία, ICT). Στόχος του νέου μοντέλου ανάπτυξης είναι η Κύπρος να αποτελέσει ένα σημαντικό βιώσιμο επιχειρηματικό και εμπορικό κόμβο στην Ευρώπη, ο οποίος θα ενισχύεται από την πράσινη οικονομία καθώς και την ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας για την προώθηση της διαφοροποίησης, αυτάρκειας και βιωσιμότητάς της.

Η ομάδα έργου προχώρησε επίσης στη διαμόρφωση των τομεακών και οριζόντιων δράσεων της Στρατηγικής, μετά από την πραγματοποίηση σχετικών εργαστηρίων, ενώ πραγματοποιήθηκαν και συναντήσεις ενημέρωσης με τα τέσσερα μεγάλα πολιτικά κόμματα.

Τον Ιούλιο του 2021 η ομάδα έργου πραγματοποίησε, υβριδικά, δημόσια διαβούλευση στην οποία παρουσιάστηκε η Στρατηγική και ζητήθηκαν σχόλια και παρατηρήσεις από τους παρευρισκόμενους. Η παρουσίαση είχε αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου, όπου οι ενδιαφερόμενοι είχαν την ευχέρεια να υποβάλουν τα σχόλια και τις εισηγήσεις τους.

Στη συνέχεια, ακολούθησε η ετοιμασία του Σχεδίου Δράσης της Στρατηγικής, το οποίο περιλαμβάνει 242 πρακτικές εισηγήσεις για την υλοποίηση της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής.

Περί τα τέλη του 2021, η ομάδα έργου ολοκλήρωσε τη μελέτη αναπτύσσοντας την Επικοινωνιακή Πολιτική του «Οράματος 2035», η οποία παρουσιάστηκε από την PWC στα μέλη της Καθοδηγητικής Επιτροπής για τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης και στα μέλη του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου.

Η εκπόνηση της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για την οικονομία αποτελεί μία από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες και συστάσεις του Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση. Οι πρώτες εισηγήσεις της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής Ανάπτυξης λήφθηκαν υπόψη κατά την ετοιμασία του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) και περίπου το 30% των συνολικών προτάσεων της Στρατηγικής περιλαμβάνεται για χρηματοδότηση στο ΣΑΑ, το οποίο έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται. Ειδικά, σε σχέση με τη διαφοροποίηση των τομέων οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους στηρίζεται η ανάπτυξη, υπάρχει ξεχωριστή ενότητα στο ΣΑΑ, στόχος της οποίας είναι η ενίσχυση τόσο της ανθεκτικότητας όσο και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Στην ενότητα αυτή, εντάχθηκαν οι εισηγήσεις που έχουν προκύψει στο πλαίσιο της μελέτης για την ετοιμασία της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής Ανάπτυξης. Το Σχέδιο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας εμβολιάστηκε με τις κατευθυντήριες γραμμές της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της

Κυπριακής Οικονομίας και είναι πλήρως ευθυγραμμισμένο με τους στόχους και τις προτεραιότητές της.

Βασική επιδίωξη είναι η υλοποίηση των δράσεων της Στρατηγικής για να γίνει πραγματικότητα η μετάβαση στο νέο, σύγχρονο μοντέλο ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο μαζί με τον αρμόδιο φορέα για την προώθηση και παρακολούθηση της υλοποίησης της Στρατηγικής, θα προχωρήσει σε περαιτέρω ενημέρωση των φορέων υλοποίησης των πρωτοβουλιών που περιλαμβάνονται στη Στρατηγική (αρμόδιων Υπουργείων και άλλων φορέων), καθώς και της Βουλής των Αντιπροσώπων, έτσι ώστε το όραμα να μετουσιωθεί σε πράξη.

2^η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας Κύπρου 2021

Με τη σύστασή του το 2018, το Συμβούλιο ανέλαβε την ευθύνη για τη συστηματική παρακολούθηση των διεθνών τάσεων και παράλληλα των επιδόσεων της κυπριακής οικονομίας σε θέματα ανταγωνιστικότητας, περιλαμβανομένης της ετοιμασίας Εκθέσεων Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο.

Η 1^η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας είχε ετοιμαστεί το 2019 από ολλανδική εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών, κατόπιν έγκρισης σχετικού αιτήματος τεχνικής στήριξης από την κυπριακή κυβέρνηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η εκπόνηση της 2^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας Κύπρου αφορά το 2021 και ετοιμάστηκε, εκ μέρους του Συμβουλίου, από το Πανεπιστήμιο Κύπρου το οποίο είχε συμβάλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση της 1^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας. Το Συμβούλιο δημοσίευσε τη 2^η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο τον Ιανουάριο του 2022.

Η 2^η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας επικαιροποιεί και επεκτείνει την ανάλυση και τα πορίσματα της 1^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας του 2019. Περιλαμβάνει αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας της Κύπρου στο πλαίσιο ενός ευρέος ορισμού του όρου ανταγωνιστικότητα, που εμπεριέχει το σύνολο των θεσμών, των πολιτικών και άλλων παραγόντων, περιλαμβανομένων κοινωνικών και περιβαλλοντικών. Καταγράφει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες αλλά και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η οικονομία και παρέχει συστάσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Περιλαμβάνει επίσης νέα, ξεχωριστή ενότητα για τις οικονομικές αλλά και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας του covid-19 και τονίζει την ανάγκη διαφοροποίησης της οικονομίας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς της μέσω της αλλαγής του οικονομικού μοντέλου της Κύπρου.

Οι επιδόσεις όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας καταγράφονται στη βάση διεθνώς αναγνωρισμένων δεικτών και μεθοδολογιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται σε ευρέως διαδεδομένα πλαίσια συγκριτικής αξιολόγησης, όπως η Παγκόσμια Έκθεση Ανταγωνιστικότητας του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ και η Έκθεση Επιχειρείν της Διεθνούς Τράπεζας.

Στην Έκθεση εξετάζονται περισσότεροι από 150 δείκτες και γίνεται σύγκριση με τις αντίστοιχες επιδόσεις 12 άλλων επιλεγμένων οικονομιών και με τον μέσο όρο της ΕΕ ή της ζώνης του ευρώ.

Στην Έκθεση αναγνωρίζεται η σημαντική πρόοδος οικονομικής ανάπτυξης που είχε επιτευχθεί τα χρόνια που προηγήθηκαν της υγειονομικής κρίσης, οι γενικά καλές ρυθμιστικές και θεσμικές συνθήκες αλλά και οι καλές συνθήκες αγοράς που επικρατούν στην Κύπρο. Παράλληλα, η ανάλυση των δεικτών και τα συμπεράσματα της έκθεσης καταλήγουν σε **οκτώ τομείς** στους οποίους θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω η ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας:

1. **Πρώθηση της επιχειρηματικότητας** και ενίσχυση της δυναμικής ανάπτυξης των κυπριακών επιχειρήσεων.
2. **Ενίσχυση των διασυνδέσεων και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των επιχειρήσεων**, στηρίζοντας την ένταξη τους σε δίκτυα προμηθευτών διεθνών επιχειρήσεων καθώς και τη συνεργασία μεταξύ επιχειρηματικής, ερευνητικής και ακαδημαϊκής κοινότητας.
3. **Ενίσχυση της υιοθέτησης ψηφιακών τεχνολογιών**, με την παροχή κινήτρων για ψηφιοποίηση σημαντικών τομέων καθώς και την ενδυνάμωση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των επενδύσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα στον τομέα των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας.
4. **Βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση** με τη συνέχιση των επιτυχημένων προσπάθειών για την ενίσχυση του τραπεζικού συστήματος, αλλά και της ανάπτυξης και διάθεσης εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης.
5. **Καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από την εκπαίδευση** και κατάρτιση, με την αύξηση των αποφοίτων με προσόντα σε τεχνικούς τομείς και σε τομείς φυσικών επιστημών, καθώς και με την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται τόσο στις τρέχουσες όσο και στις μελλοντικές απαιτήσεις.
6. **Ενίσχυση της εξωτερικής συνδεσιμότητας** μέσα από τη διαμόρφωση στρατηγικής για τις διεθνείς μεταφορές και τη συνδεσιμότητα, καθώς και τη διευκόλυνση της διασύνδεσης με βασικούς διεθνείς επιχειρηματικούς εταίρους.
7. **Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων** μέσα από τη διαμόρφωση ενός ελκυστικού οικονομικού περιβάλλοντος.
8. **Διαφοροποίηση της οικονομίας** μέσω της ανάπτυξης νέων τομέων που θα συμπληρώσουν τις υπάρχουσες οικονομικές δραστηριότητες, και της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των βασικών υφιστάμενων τομέων.

Στην Έκθεση τονίζεται ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν απαιτούνται νέες πολιτικές από την κυβέρνηση αλλά μεγαλύτερη έμφαση στο συντονισμό και στην αποτελεσματική υλοποίηση των υφιστάμενων πολιτικών.

Οι δύο Εκθέσεις Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου². Η επίσημη σύνοψη και οι συστάσεις της 2^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για το 2021 παρατίθενται στο [Παράρτημα III](#) της παρούσας έκθεσης πεπραγμένων (στην αγγλική γλώσσα).

² http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/page06_gr/page06_gr?opendocument

Συμμετοχή σε συνέδρια της ΕΕ

Κατά το 2021 το Συμβούλιο συμμετείχε στο Ετήσιο Συνέδριο Έρευνας (ARC) του DG ECFIN & Joint Research Centre και στην Κοινή Συνεδρίαση Economic Policy Committee (EPC) & Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας (ΕΣΠ).

Συγκεκριμένα, στις 15 Νοεμβρίου 2021 το Συμβούλιο εκπροσωπήθηκε από το μέλος του, κ. Ευάγγελο Τρύφωνος, στο Ετήσιο Συνέδριο Έρευνας (ARC) το οποίο πραγματοποιήθηκε μέσω τηλεδιάσκεψης. Το Συνέδριο επικεντρώθηκε στην ευρωπαϊκή οικονομία μετά την πανδημία της νόσου covid-19, στον ρόλο που διαδραματίζουν οι οικονομικές πολιτικές, καθώς και στη δέσμευση των κρατών μελών προς την πράσινη μετάβαση.

Η κοινή διαδικτυακή συνάντηση μεταξύ του Economy Policy Committee (EPC) και του δικτύου των Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας (ΕΣΠ) πραγματοποιήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2021. Η κοινή συνεδρία αποτέλεσε μια ευκαιρία για τα Εθνικά Συμβούλια Παραγωγικότητας να παρουσιάσουν την εργασία τους και να συζητήσουν με το EPC τη συμβολή τους στη χάραξη πολιτικής. Στη συνεδρία συμμετείχε εκ μέρους του Συμβουλίου ο κ. Ευάγγελος Τρύφωνος.

Κατάταξη Κύπρου στις διεθνείς εκθέσεις / αξιολογήσεις 2020-2021

Η υπο-επιτροπή του Συμβουλίου «Διεθνείς Εκθέσεις και Δείκτες Ανταγωνιστικότητας» μελετά Εκθέσεις άλλων οργανισμών για τον προσδιορισμό τόσο των δυνατοτήτων όσο και των αδυναμιών που αντιμετωπίζει η χώρα μας ως προς τις συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Η μελέτη και ανάλυση των αποτελεσμάτων της Έκθεσης του Παγκόσμιου Κέντρου Ανταγωνιστικότητας (IMD World Competitiveness Rankings) και της Ανταγωνιστικότητας του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ (WEF) αλλά και των ευρημάτων άλλων αντίστοιχων Εκθέσεων, συμβάλλουν στη διαμόρφωση συγκεκριμένων πρακτικών εισηγήσεων από το Συμβούλιο για την περαιτέρω βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής οικονομίας.

I. Αξιολόγηση του Παγκόσμιου Κέντρου Ανταγωνιστικότητας (IMD World Competitiveness Rankings) για το 2021³

Το πλαίσιο αξιολόγησης του IMD

Το Παγκόσμιο Κέντρο Ανταγωνιστικότητας της Σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων IMD στην Ελβετία⁴ κυκλοφορεί σε ετήσια βάση την έκδοση IMD World Competitiveness Yearbook στην οποία αξιολογείται η ανταγωνιστικότητα οικονομιών. Η έκδοση IMD World Competitiveness Yearbook 2021 περιλαμβάνει 64 χώρες, ανάμεσά τους για πέμπτη φορά και η Κύπρος. Η αξιολόγηση και η κατάταξη των οικονομιών στηρίζεται σε 334 κριτήρια που διαμορφώνονται στη βάση επίσημων στατιστικών στοιχείων, καθώς και στοιχείων από μια Έρευνα Γνώμης μεταξύ ανώτερων στελεχών επιχειρήσεων στην κάθε χώρα. Τα κριτήρια ομαδοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες, με πέντε υποκατηγορίες η κάθε μία:

³ Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης IMD έχει πραγματοποιηθεί από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, ως συνεργαζόμενος φορέας του IMD World Competitiveness Center που συμβάλλει στη συλλογή των δεδομένων για την Κύπρο. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων έχει υιοθετηθεί αυτούσια από το Συμβούλιο, στη βάση της συνεργασίας μεταξύ των δύο φορέων.

⁴ © IMD World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

1. Επίδοση της οικονομίας: μακροοικονομική αξιολόγηση της εγχώριας οικονομίας, των τιμών και τάσεων στην απασχόληση.
2. Αποδοτικότητα του κράτους: ο βαθμός στον οποίο οι κυβερνητικές πολιτικές συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα.
3. Αποδοτικότητα των επιχειρήσεων: ο βαθμός στον οποίο το εγχώριο περιβάλλον ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να λειτουργούν με καινοτόμο, κερδοφόρο και υπεύθυνο τρόπο.
4. Υποδομή: ο βαθμός στον οποίο οι βασικοί, τεχνολογικοί, επιστημονικοί και ανθρώπινοι πόροι της χώρας καλύπτουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Ανταγωνιστικότητα Κυπριακής Οικονομίας 2021

Η Κύπρος κατατάσσεται 33^η σε όρους ανταγωνιστικότητας, ανάμεσα σε 64 χώρες σημειώνοντας πτώση τριών θέσεων σε σχέση με το 2020. Η θέση της Κύπρου το 2021 υποχώρησε στις τρεις από τις τέσσερις κατηγορίες που συνθέτουν τη γενική κατάταξη, με πιο έντονη την επιδείνωση στην κατηγορία της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων. Στην τέταρτη κατηγορία, αυτή της οικονομικής επίδοσης, η Κύπρος διατήρησε τη θέση που είχε το 2020.

Σύμφωνα με την Έκθεση, η υποχώρηση της θέσης της Κύπρου το 2021 οφείλεται κυρίως σε τρεις παράγοντες:

- (α) την επιδείνωση της αποδοτικότητας του κράτους λόγω της επιβάρυνσης των δημόσιων οικονομικών εξαιτίας της πανδημίας, αλλά και λόγω διαχρονικών αδυναμιών του θεσμικού πλαισίου,
- (β) τη σημαντικά μειωμένη αποδοτικότητα των επιχειρήσεων, ως αποτέλεσμα κυρίως μεταβαλλόμενων συνθηκών αγοράς, τεχνολογικών προκλήσεων και σχετικά υψηλού εταιρικού χρέους, και
- (γ) ελλείψεων στην υποδομή της χώρας, ιδίως στην επιστημονική και τεχνολογική υποδομή.

Μεταρρυθμίσεις που βελτιώνουν το θεσμικό πλαίσιο και προωθούν τον ψηφιακό μετασχηματισμό αναμένεται να ενδυναμώσουν την ανταγωνιστικότητα και να καταστήσουν την οικονομία πιο ευέλικτη σε τεχνολογικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις, καθώς και πιο ανθεκτική σε μελλοντικές κρίσεις.

Ο πιο κάτω Πίνακας παρουσιάζει την κατάταξη της κυπριακής οικονομίας (συνολικά και ανά κατηγορία) διαχρονικά.

Κατάταξη ανταγωνιστικότητας κυπριακής οικονομίας (από 64 χώρες)					
	2017	2018	2019	2020	2021
Συνολική	37	41	41	30	33
<i>Ανά κατηγορία</i>					
Οικονομική επίδοση	28	22	19	13	13
Αποδοτικότητα του κράτους	22	28	32	21	25
Αποδοτικότητα των επιχειρήσεων	50	53	52	35	43
Υποδομή	40	41	42	38	41

Πηγή: IMD World Competitiveness Yearbook 2021 (© IMD World Competitiveness Center www.imd.org/wcc)

Ο μακροχρόνιος ρυθμός μεγέθυνσης του εργατικού δυναμικού, ο χαμηλός πληθωρισμός και η βελτίωση του δείκτη αξιολόγησης της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, καταγράφονται στην

αξιολόγηση του 2021 ως οι σημαντικότερες βελτιώσεις στη συνολική λειτουργία της οικονομίας.

Η συρρίκνωση επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου, οι αυξημένες κρατικές επιδοτήσεις/χορηγίες, και το δημοσιονομικό έλλειμμα, αποτελέσματα κυρίως της πανδημίας covid-19, ήταν ανάμεσα στα κριτήρια που σημείωσαν μεγάλη επιδείνωση το 2021.

Με βάση την Έρευνα Γνώμης, οι τέσσερις σημαντικότεροι παράγοντες που κάνουν ελκυστική την Κυπριακή οικονομία είναι, όπως και το 2020, το ανταγωνιστικό φορολογικό καθεστώς, το ψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, το φιλικό προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον, και το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Η πολιτική σταθερότητα επιλέχθηκε ως ο πέμπτος πιο σημαντικός παράγοντας, αντικαθιστώντας το αποτελεσματικό νομικό περιβάλλον που είχε δηλωθεί στην Έρευνα του 2020.

Σε όρους οικονομικής επίδοσης η Κύπρος κατατάσσεται 13^η όπως και το 2020. Στη διαμόρφωση αυτής της κατάταξης λειτούργησαν ευνοϊκά οι διεθνείς επενδύσεις (π.χ. απόθεμα και ροές επενδύσεων από και προς τη χώρα), το σχετικά χαμηλό κόστος ζωής στην Κύπρο, και ο μακροχρόνιος ρυθμός μεγέθυνσης του εργατικού δυναμικού. Αντίθετα, κριτήρια που σχετίζονται με το διεθνές εμπόριο (π.χ. το ελλειμματικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, οι περιορισμένες εξαγωγές αγαθών, ο μικρός βαθμός διαφοροποίησης των εξαγωγών) και με την εγχώρια οικονομία (π.χ. ανθεκτικότητα στους οικονομικούς κύκλους) επιβάρυναν την κατάταξη της χώρας.

Για την αποδοτικότητα του κράτους το 2021 η Κύπρος καταλαμβάνει την 25^η θέση, υποχωρώντας από την 21^η που είχε το 2020. Η υποχώρηση στην κατάταξη αντικατοπτρίζει την επιδείνωση της θέσης της Κύπρου σε όλες τις υποκατηγορίες που αξιολογήθηκαν. Η υποκατηγορία των δημόσιων οικονομικών σημείωσε τη μεγαλύτερη χειροτέρευση, με το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ να αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση για την αποδοτικότητα του κράτους. Όπως και σε προηγούμενη έτη, αδυναμίες στο θεσμικό πλαίσιο συνεχίζουν να επηρεάζουν δυσμενώς την κατάταξη της Κύπρου στην αποδοτικότητα του κράτους.

Στην κατηγορία της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων η Κύπρος υποχώρησε στην 43^η θέση από την 35^η θέση που κατείχε το 2020. Η δυσμενέστερη κατάταξη της Κύπρου στις υποκατηγορίες παραγωγικότητα και αποδοτικότητα, αγορά εργασίας, χρηματοοικονομικά, διοικητικές πρακτικές, και επιχειρηματικές στάσεις και αξίες, επέφεραν τη πτώση στην κατάταξη το 2021.

Η Κύπρος συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες σε κριτήρια που αφορούν το χρηματιστήριο, την επίγνωση μεταβαλλόμενων συνθηκών αγοράς από πλευράς επιχειρήσεων, τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, τη χρήση μεγάλων βάσεων δεδομένων και ανάλυσης, και το εταιρικό χρέος.

Σε όρους υποδομής η Κύπρος κατατάσσεται 41^η από τις 64 χώρες, σημειώνοντας πτώση τριών θέσεων σε σχέση με το 2020. Κριτήρια που αφορούν την τεχνολογική, επιστημονική και βασική υποδομή της Κύπρου (π.χ. απόφοιτοι θετικών επιστημών, συνδρομητές κινητής ευρυζωνικής πρόσβασης, ταχύτητα διαδικτύου, κόστος ηλεκτρισμού για βιομηχανικούς σκοπούς) εξακολουθούν να περιορίζουν τη χώρα σε χαμηλή θέση. Ωστόσο, κριτήρια που σχετίζονται με την υποκατηγορία της εκπαίδευσης (π.χ. εισροή ξένων φοιτητών, αναλογία

μαθητών-καθηγητών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δείκτης αξιολόγησης πανεπιστημιακής εκπαίδευσης) επιδρούν θετικά στην κατάταξη σε όρους υποδομής.

II. Έκθεση Παγκόσμιας Ανταγωνιστικότητας του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ (WEF Global Competitiveness Report)

Το πλαίσιο αξιολόγησης του WEF

Το Διεθνές Οικονομικό Φόρουμ (WEF) συντάσσει την ετήσια Έκθεσή του σε συνεργασία με ακαδημαϊκούς και άλλους εμπειρογνώμονες, αξιοποιώντας ένα παγκόσμιο δίκτυο ινστιτούτων και ερευνητικών κέντρων. Η ετήσια Έκθεση του WEF προσδιορίζει την ανταγωνιστικότητα κάθε χώρας, βάσει ενός συνόλου θεσμών, πολιτικών και παραγόντων που καθορίζουν το επίπεδο παραγωγικότητας.

Η κατάταξη των υπό αξιολόγηση χωρών ως προς την ανταγωνιστικότητά τους, γίνεται με βάση τα μακροοικονομικά στατιστικά στοιχεία κάθε χώρας και ένα αριθμό συνεντεύξεων (opinion survey) με ανώτερα στελέχη επιχειρήσεων.

Λόγω της πανδημίας της νόσου του covid-19, το Διεθνές Οικονομικό Φόρουμ δεν προχώρησε στην ετοιμασία της σχετικής Έκθεσης για το 2021. Η Έκθεση για το 2022 βρίσκεται υπό ετοιμασία και αναμένεται να δημοσιευθεί τον Οκτώβριο του 2022.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρόγραμμα Συνεδριών και Επίσημων Συναντήσεων του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου για το 2021

Πραγματοποιηθείσες Συνεδρίες / Συναντήσεις	Ημερομηνία
27 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	21 Ιανουαρίου
28 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	22 Φεβρουαρίου
Συνάντηση Συμβουλίου με ΔΗΣΥ	18 Μαρτίου
Συνάντηση Συμβουλίου με τον Υπουργό Υγείας, κ. Κ. Ιωάννου	24 Μαρτίου
Συνάντηση Συμβουλίου με ΑΚΕΛ	24 Μαρτίου
29 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	26 Μαρτίου
30 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	19 Απριλίου
Συνάντηση Συμβουλίου με τον Υπουργό Οικονομικών, κ. Κ. Πετρίδη, για το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική Ανάπτυξης.	13 Μαΐου
31 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	20 Μαΐου
32 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	11 Ιουνίου
Παρουσίαση και διαβούλευση για τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας	21 Ιουλίου
1 ^η Συνεδρία Συμβουλίου (νέα σύνθεση Συμβουλίου)	21 Σεπτεμβρίου
Παράδοση Έκθεσης Πεπραγμένων Συμβουλίου για το 2020 στον Υπουργό Οικονομικών	14 Οκτωβρίου
2 ^η Συνεδρία Συμβουλίου (νέα σύνθεση Συμβουλίου)	19 Οκτωβρίου
Συνάντηση Συμβουλίου με τον Υπουργό Υγείας, κ. Μ. Χατζηπαντέλα	2 Νοεμβρίου
3 ^η Συνεδρία Συμβουλίου (νέα σύνθεση Συμβουλίου)	17 Νοεμβρίου
Συμμετοχή Συμβουλίου στο Ετήσιο Συνέδριο Έρευνας (ARC) – DG ECFIN & Joint Research Centre	15 Νοεμβρίου
4 ^η Συνεδρία Συμβουλίου (νέα σύνθεση Συμβουλίου)	8 Δεκεμβρίου
Συμμετοχή Συμβουλίου στην Κοινή Συνεδρίαση Economic Policy Committee (EPC) και Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας (ΕΣΠ)	10 Δεκεμβρίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Αρμόδιες υπο-επιτροπές Συμβουλίου για επιλεγμένους τομείς - θέματα προτεραιότητας

	Τομέας - Θέματα	Μέλη Υπο-επιτροπής
1	Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας – το έργο υλοποιήθηκε με στήριξη της ΕΕ (2019-21)	Α. Ασιώτης, Α. Ψαράς, Π. Φωτιάδης
2	Φορολογική μεταρρύθμιση	Ε. Πική, Π. Φωτιάδης, Τ. Κληρίδης, Τ. Αναστασίου
3	Γεωργία	Α. Ψαράς, Γ. Κοιτάζος
4	Εκπαίδευση	Α. Ψαράς, Ε. Ανδρέου, Π. Παπαγεωργίου
5	Διεθνείς εκθέσεις και δείκτες ανταγωνιστικότητας	Π. Παπαγεωργίου, Α. Ασιώτης
6	Απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης για επενδύσεις σε τομείς προτεραιότητας	Α. Ψαράς, Γ. Κοιτάζος, Ε. Πική, Τ. Αναστασίου
7	Επίσπευση της επαναλειτουργίας της κυπριακής οικονομίας και διαχείρισης των συνεπειών της πανδημίας του ιού COVID19	Τ. Κληρίδης, Α. Ασιώτης, Π. Φωτιάδης

** Τον Οκτώβριο του 2021 το Συμβούλιο προχώρησε στη δημιουργία πρόσθετων υπο-επιτροπών για τα θέματα: πράσινης ανάπτυξης και κυκλικής οικονομίας, ρίσκα για την οικονομία, πληθωρισμός, συγχωνεύσεις επιχειρήσεων, αγορά εργασίας και κατώτατος μισθός. Η σύνθεση των υπο-επιτροπών αναθεωρήθηκε και περιλήφθηκε και το νέο Μέλος του Συμβουλίου, κ. Ευάγγελος Τρύφωνος.*

Υποβολή Συστάσεων		
1	Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας: αριθμός δράσεων της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής έχει περιληφθεί για υλοποίηση στο εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.	Τ. Κληρίδης, Α. Ασιώτης, Π. Φωτιάδης
2.	Θέσεις του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας για την κατάταξη της Κύπρου στην Έκθεση «Επιχειρείν» (Doing Business) της Διεθνούς Τράπεζας (Ιαν. 2020).	Α. Ασιώτης, Π. Παπαγεωργίου
3	Προτάσεις Συμβουλίου για επίσπευση της επαναλειτουργίας της κυπριακής οικονομίας και διαχείρισης των συνεπειών της πανδημίας του ιού COVID19 (Απρίλιος 2020).	Τ. Κληρίδης, Α. Ασιώτης, Π. Φωτιάδης
4	Προτάσεις Συμβουλίου για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας (Οκτ. 2020).	Α. Ψαράς, Γ. Κοιτάζος, Α. Ασιώτης
5	Προτάσεις Συμβουλίου για Προσέλκυση ξένων πιο ποιοτικών και παραγωγικών επενδύσεων (Νοέμβριος 2020).	Α. Ασιώτης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Σύνοψη και βασικές συστάσεις 2^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας Κύπρου⁵.

Executive Summary

A brave new world. It has only been two years since the first Cyprus Competitiveness Report was published, but the world is a much different place. The coronavirus pandemic caused a deep global recession in 2020. Most economies are recovering in 2021, and 2022 looks like it could be a “normal” year. But the new normal may be quite different from the old. The pandemic has accelerated the adoption of digital technologies and brought changes in the way we work, travel, and learn. Many of these changes may be here to stay. The recovery has been frustrated by supply chain problems and rising oil prices, and the spectre of inflation has returned. Climate change has come to the forefront of public policy as the urgency of drastic action is now widely accepted by all. Assessing a country’s competitiveness position during this turmoil is a challenge, but still needs to be done.

The Cyprus Competitiveness Report assesses the country’s competitiveness performance and its determinants. It identifies key challenges and provides suitable policy actions to tackle them. It is an important resource for policy makers and can be used for broader discussions. The report goes beyond an analysis of competitiveness outcomes alone. Rather, it places major emphasis on the identification and assessment of the factors that explain Cyprus’ competitiveness. To this end, the report offers a comprehensive and detailed assessment of relevant indicators, alongside the policy context and other drivers that shape the development of Cyprus’ competitiveness.

National competitiveness is understood to consist of the set of institutions, policies and other factors that underpin and uphold value creation by enterprises within a country and, thereby support high and rising living standards of its citizens on a sustainable basis. Based on this definition, competitiveness indicators are organised and categorised within a broad competitiveness framework. The framework used in this report distinguishes several categories of competitiveness indicators, namely:

- *Competitiveness objectives.* The ultimate aim of competitiveness policy;
- *Sustainability conditions.* Necessary for achieving and maintaining competitiveness in the long-term;
- *Competitiveness outcomes.* As the yardstick for assessing competitiveness performance through key performance metrics;
- *Competitiveness drivers.* A combination of production inputs as well as market and institutional conditions that affect the environment in which enterprises operate and create value; and
- *Endowments and exogenous factors.* Factors that affect competitiveness that cannot be changed through public policy.

⁵ Το πλήρες κείμενο της Έκθεσης βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου:
[http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/all/20DD16BA33560E4EC22587D500248BAA/\\$file/2nd%20Comp.Report_final.pdf?openelement](http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/all/20DD16BA33560E4EC22587D500248BAA/$file/2nd%20Comp.Report_final.pdf?openelement)

Cyprus performs reasonably well in leading international competitiveness rankings without being a top-performing country. Cyprus ranks reasonably – without being a top performer – in the three best-known international rankings: the World Economic Forum Global Competitiveness Report, the IMD World Competitiveness ranking, and the World Bank Doing Business index. Over the years, Cyprus’ position has fluctuated considerably. It deteriorated during the 2010’s, especially after the 2012-13 fiscal and banking crisis. It has partially recovered since, but the pandemic has increased uncertainty and it remains to be seen how Cyprus will emerge from it.

This report benchmarks Cyprus against 12 other nations. The choice of countries is based on multiple criteria, including economic size, geography (particularly if the country is a peripheral EU location), and competitiveness track record. These countries are Denmark, Estonia, Finland, Germany, Greece, Ireland, Malta, the Netherlands, Portugal, Slovenia, the UK, and Israel. The choice of these mostly highly competitive countries reflects the ambition of the Cyprus government to catch-up with the best performing countries.

Cyprus’ productivity performance was adversely affected by the 2008 global financial crisis and the 2012-13 fiscal and banking crisis but remains comparable to other Mediterranean economies. Labour productivity in Cyprus is below the EU average and lags behind Northern European economies but is comparable with or exceeds labour productivity in other Mediterranean economies. Total factor productivity in Cyprus has stabilised in recent years, after an initial decline that was greater in Cyprus than in any other benchmarked country except Greece.

Cyprus has strong service exports but relatively weak inward FDI performance and employment creation, compared to the benchmarked countries. As a share of GDP, Cyprus’ overall exports are above the EU average, with an emphasis on service exports. Cyprus is one of the few countries with a negative current account balance. Foreign direct investment inflows are relatively modest, after accounting for FDI driven by special-purpose entities. Employment levels suffered significantly after the 2012-13 banking but recovered almost fully, with the employment rate exceeding 75 percent before the pandemic hit.

Of the more than 150 statistical indicators in this report, almost 100 are for competitiveness drivers across eight broad themes. The main themes treated in the report are:

1. **Market conditions and institutions**, referring to how well markets function and how well their functioning is supported by institutions;
2. **Business environment and institutions**, referring to the legal, administrative and regulatory environment for businesses;
3. **Industry structure, specialisation and organisation**, referring to the structure of the economy, the production of goods and services, the level of economic specialisation or diversification, how production is organised (for example, in value chains or in clusters), and whether intermediate inputs can be sourced domestically;
4. **Firm characteristics, dynamism and sophistication**, referring to the size and structure of firms, the dynamism of businesses (such as new business creation and high-growth enterprises), the level of entrepreneurship and entrepreneurial attitudes, and the sophistication of businesses and management quality;
5. **Human capital**, referring to the availability and quality of the workforce;
6. **Technology, innovation and knowledge**, referring to public investments into technology and innovation, the knowledge infrastructure, and the technological and innovation

characteristics of firms. These reflect the importance of technological breakthroughs and technology-based innovations as the basis of many productivity gains;

7. **Financial infrastructure**, referring to the institutions that provide access to finance and financial services;
8. **Productive and physical infrastructure**, referring to infrastructure such as transportation, utilities or telecommunications.

With regards to national (not sectoral) competitiveness, **broad regulatory, institutional and market conditions in Cyprus are good** and are in line with those throughout the EU. Moreover, many policies are in place or are under consideration to address competitiveness weaknesses. While policy measures have been taken in the relevant areas, their effectiveness warrants additional evaluation to seek further improvements. In many instances, the country requires no new public policies, but rather more emphasis on the effective implementation and coordination of existing ones.

The indicator analysis identifies several areas where competitiveness could be enhanced. Notwithstanding the generally good regulatory, institutional and market conditions in Cyprus, recommendations for further improvement include:

- To promote **entrepreneurship and firm dynamism**, developing a holistic approach that acknowledges the interaction of entrepreneurship with other policy areas, such as access to finance, education, business linkages and external connectivity.
- To strengthen **business linkages and interaction**, supporting the integration of Cypriot firms in the supplier networks of large international companies, and enhancing collaboration between the business community and tertiary-level education and research.
- To boost the **adoption of digital technologies**, providing digitalisation incentives for key sectors of the economy, strengthening education and training for digital skills, and incentivising productivity-enhancing investments, especially for ICT assets. The pandemic has provided the impetus for this, and government policies should aim to keep the momentum going.
- To improve **access to finance**, continuing the successful efforts to strengthen the banking system, but also improving access to, and the availability of, alternative sources of finance.
- To better exploit its **human capital**, raising the number of graduates with technical and natural-science qualifications and strengthening education and training for digital skills and entrepreneurship. Monitoring current and future skill requirements should also be completed to ensure that skill needs of economic sectors are met.
- To strengthen **external connectivity**, formulating an international transportation and connectivity strategy and assessing options to incentivise international connectivity to business partner locations.
- To attract foreign direct investment, through the formation of an attractive economic environment.
- To diversify the economy through the development of new sectors that will complement existing economic activities and increase the resilience of current key sectors.

A long-term vision is required. Cyprus has proven to be very versatile and quick to adopt, both to domestic crises and to often dramatic changes in its external environment. It has been less

effective at formulating and implementing a long-term vision for its economy and its people. The Long-Term Economic Strategy project that is currently in the final stages of development promises to change all that. The strategy focuses on the opportunities and strengths that Cyprus can build on, so that it can continue to transform its economy in a sustainable way towards high growth and high value-added sectors; the Strategy's vision is to transform Cyprus to one of the world's best countries to live, work and do business. This is an opportunity not to be missed.

Specific Recommendations⁶

1. Entrepreneurship and firm dynamism

- **Further encourage and facilitate investment in high value-added and innovative activities and sectors** (2019 recommendation).
- **Ensure continued oversight, monitoring and evaluation of entrepreneurship performance and actions** (2019 recommendation).
- **Cultivate an entrepreneurial culture.** Revise school curricula to encourage entrepreneurship and (calculated) risk-taking (2021 recommendation).
- **Provide social safety net to reduce cost of failure.** Social Security and the General Health System are important components of this safety net (2021 recommendation).
- **Reduce start-up costs.** Provide subsidies and tax breaks for R&D costs, training, etc (2021 recommendation).
- **Identify and celebrate success stories** (2021 recommendation).
- **Increase funding for basic research.** Most funding through the RIF currently targets applied research (2021 recommendation).

2. Business linkages and interaction

- **Support the integration of Cypriot firms in the supplier networks of large international companies** (2019 recommendation).
- **Such support would have to help businesses in both establishing and sustaining linkages** (2019 recommendation).
- **Enhance connectedness and collaboration between the business community and tertiary level education and research** (2019 recommendation).
- **Enhance coordination and exploitation of synergies of actions promoting business linkages and interaction** (2019 recommendation).
- **Revise legislation for university spin-offs to make them appealing to investors** (2021 recommendation).

3. Adoption of digital technologies

- **Provide digitalisation incentives for key sectors of the economy** (2019 recommendation).
- **Strengthen education and training (all levels) for digital skills** (2019 recommendation).
- **More broadly, incentivise productivity enhancing investments** (2019 recommendation).

⁶ As per Chapter 10 "Key competitiveness issues and policy recommendations" of the Competitiveness Report.

4. Access to finance

- **Improve access to, and availability of, alternative sources of finance** (2019 recommendation).
- **Explore the feasibility of a national venture capital fund** (2019 recommendation).

5. Human capital

- **Continue with the forecasting of employment needs by the Human Resource Development Authority of Cyprus** (2019 recommendation).
- **Raise the number of graduates with technical and natural science qualifications** (2019 recommendation).
- **Strengthen education and training (all levels) for digital skills** (2019 recommendation).
- **Strengthen education and training (all levels) to support entrepreneurship** (2019 recommendation).
- **Improve alignment of education and training outputs to sector skill requirements and improve educational efficiency and enhance monitoring of trends in sector skill requirements and strengthen anticipation of future skill needs** (2019 recommendation).
- **Press ahead with greater urgency with the digitization of public services.** Adoption of new technologies is a chicken-and-egg problem. Availability of more electronic services will speed up adoption. This should be done in parallel with the citizen training mentioned above (2021 recommendation).
- **Improve digital skills of teachers.** Many teachers from the older generation have very basic digital skills. This needs to be addressed with training and early retirement schemes (2021 recommendation).

6. External connectivity

- **Formulate an international transportation / connectivity strategy and assess options to incentivise international connectivity to business partner locations** (2019 recommendation).

7. Attracting foreign direct investment

- **Sharpen the focus on the need to attract investments that increase productivity and create high quality jobs.** Residency and citizenship programs should target entrepreneurial talent rather than wealthy individuals (2021 recommendation).
- **Enhance Cyprus' image as a reputable place to conduct business.** Strengthen regulatory oversight of institutions and activities that can (and have in the past) damaged the country's reputation. If some activities are too hard to regulate, they should not be allowed at all. Prosecute companies and individuals that break the rules (2021 recommendation).
- **Improve the provision of services and amenities that enhance the quality of life in Cyprus.** In addition to accounting and legal services, foreign investors want good schools, hospitals, and restaurants, clean air, a beautiful natural environment (2021 recommendation).
- **Reduce red tape and corruption and improve the legal system.** The Business in Cyprus portal is a step forward (2021 recommendation).

8. Diversification

- **Cyprus needs to develop new sectors that are going to complement its existing activities.** Health, higher education, specialized light manufacturing and agritech are sectors with the potential to develop into significant sources of income if given sufficient attention (*2021 recommendation*).
- **Cyprus needs to increase the diversification and resilience of current key sectors** in terms of both the quantity and variety of markets and countries that sectors rely on (i.e. tourism), and the quality of those markets (i.e. higher education) (*2021 recommendation*).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Δράσεις της Κυβέρνησης που συνδέονται με τις Συστάσεις του Συμβουλίου

A. Εισηγήσεις για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, βάσει της Έκθεσης «Επιχειρείν» της Διεθνούς Τράπεζας

Σύσταση Συμβουλίου	Δράσεις κυβέρνησης			Σχόλια / επισημάνσεις
	Υιοθετήθηκε	Σε εξέλιξη	Εκκρεμεί	
<p>A. Δημιουργία επιχείρησης (Starting a business)</p> <p>A1 - Η οικονομία καταγράφει μία σχετικά καλή επίδοση σε ότι αφορά τον απαιτούμενο χρόνο και τον αριθμό των διαδικασιών για σύσταση και εγγραφή μίας νέας επιχείρησης, με περιθώρια πρόσθετης βελτίωσης η οποία θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσα από την επίσπευση της ψηφιοποίησης των σχετικών διαδικασιών.</p>		✓		<p>Τόσο η έγκριση ονόματος όσο και η εγγραφή εταιρείας μπορούν να διεκπεραιωθούν ηλεκτρονικά. Κατά το 2020 η πλειονότητα των αιτημάτων που υποβλήθηκαν για την έγκριση ονόματος και για την εγγραφή εταιρείας ήταν ηλεκτρονικές.</p> <p>Επίσης, στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών, η Ομάδα Έργου προώθησε την προκήρυξη διαγωνισμού ενός νέου πληροφορικού συστήματος που θα υποστηρίξει την ψηφιακή μεταρρύθμιση του Τμήματος. Μεταξύ άλλων, με το εν λόγω σύστημα θα εφαρμοστεί η νέα ενοποιημένη διαδικασία εγγραφής εταιρείας μειώνοντας έτσι τον αριθμό των διαδικασιών που απαιτούνται για τη σύσταση και εγγραφή της. Το έργο έχει ενταχθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας.</p> <p>Παράλληλα, κατά την περίοδο περιορισμού λόγω της πανδημίας του Κορονοϊού εφαρμόστηκε με επιτυχία το μέτρο της διεκπεραίωσης της εργασίας με απομακρυσμένη πρόσβαση. Λόγω της μείωσης του χρόνου διεκπεραίωσης που παρατηρήθηκε, το μέτρο υιοθετήθηκε και εφαρμόζεται σε υπερωριακή βάση για σκοπούς διατήρησης της απόδοσης μέχρις ότου ολοκληρωθεί η εγκατάσταση του νέου πληροφορικού συστήματος.</p>

<p>A2 - Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο προώθησης πρόσθετων μεταρρυθμίσεων για μετριασμό του κόστους σύστασης και εγγραφής μιας νέας επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει διά νόμου, κυρίως για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.</p>		<p>✓</p>		<p>Ως μέρος του νομοθετικού πακέτου που προωθήθηκε από την Ομάδα Έργου για τον εκσυγχρονισμό του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών, έχει καταργηθεί το 0,6% επί του ονομαστικού κεφαλαίου κατά την εγγραφή εταιρείας (Δεκ 2018). Η πλήρης αναθεώρηση των τελών αποτελεί μέρος του Σχεδίου Δράσης της Ομάδας Έργου για τον εκσυγχρονισμό του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών. Σημειώνεται ότι με την εφαρμογή της πλήρους αναθεώρησης των τελών το κόστος εγγραφής εταιρείας ηλεκτρονικά θα είναι χαμηλότερο από τη διά χειρός εγγραφή εταιρείας.</p>
<p><u>B. Εξασφάλιση οικοδομικών αδειών (Dealing with construction permits)</u></p> <p>Θετική εξέλιξη αποτελεί η ανακοίνωση της κυβέρνησης για τη διαμόρφωση νέας πολιτικής αδειοδότησης. Θα πρέπει ωστόσο να επιταχυνθεί η υλοποίηση των προωθούμενων μεταρρυθμίσεων, ώστε αυτές να έχουν σύντομα αντίκτυπο, μεταξύ άλλων, στις διαδικασίες έναρξης και λειτουργίας των επιχειρήσεων στην Κύπρο και, κατ' επέκταση, στην σχετική κατάταξη της κυπριακής οικονομίας η οποία στο παρόν στάδιο είναι πολύ χαμηλή, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και διεθνώς.</p>		<p>✓</p>		<p>Εφαρμόζοντας νέα πολιτική αδειοδότησης, το Υπουργείο Εσωτερικών από την 1η Οκτωβρίου 2020, προωθεί την εφαρμογή της απλοποίησης της αδειοδότησης για μία ή δύο οικιστικές μονάδες. Η απλοποίηση αφορά κυρίως τον καθορισμό χρονοδιαγράμματος για τη χορήγηση της Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής (10/20 ημέρες για τη χορήγηση κάθε άδειας) και την εισαγωγή μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την υποβολή της αίτησης.</p> <p>Ο Υπουργός Εσωτερικών αποφάσισε την επέκταση της απλοποίησης της αδειοδότησης και για πιο περίπλοκες αναπτύξεις (τετρακατοικία, δώδεκα κατοικίες στη σειρά, είκοσι διαμερίσματα, κ.α). Η εν λόγω επέκταση αφορά ένα μεγάλο αριθμό αναπτύξεων που θα ενταχθούν στη νέα απλουστευμένη διαδικασία, που θα επιτρέψει την ανάληψη ευθύνης από τον μελετητή της ανάπτυξης καθώς και τη διάθεση πόρων από μέρους της αρμόδιας Αρχής για αποτελεσματικότερο έλεγχο μεγαλύτερων αναπτύξεων.</p> <p>Περαιτέρω, άλλα θέματα που περιλαμβάνονται στη νέα πολιτική αδειοδότησης και αναμένεται να προωθηθούν, είναι η σύνδεση της αποπεράτωσης της οικοδομής με την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, η αύξηση του ποσού του Προστίμου στον επιβλέποντα μηχανικό με την αποπεράτωση της οικοδομής, κ.α.</p>
<p><u>Γ. Εκτέλεση συμβολαίων (Enforcing contracts)</u></p> <p>Σημαντική κρίνεται η ανάγκη για επίσπευση των μεταρρυθμίσεων που</p>		<p>✓</p>		<p>Ένας μεγάλος αριθμός έργων έχουν τροχοδρομηθεί για μεταρρύθμιση της δομής και λειτουργίας των δικαστηρίων. Κύριος στόχος είναι η σφαιρική ενίσχυση των</p>

<p>αφορούν στη βελτίωση της αποδοτικότητας του δικαστικού συστήματος, και συγκεκριμένα στην ενίσχυση του νομικού πλαισίου για την εκτέλεση των αποφάσεων προς άμεση επίλυση εμπορικών διαφορών, δεδομένης της εξαιρετικά χαμηλής βαθμολόγησης και κατάταξης που λαμβάνει η Κύπρος στο σχετικό δείκτη.</p>			<p>παραγόντων που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης και ταχύτερη εκδίκαση των υποθέσεων.</p> <p>Από τα πιο σημαντικά έργα αποτελεί η αναθεώρηση των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας, που έχει ολοκληρωθεί. Οι νέοι Θεσμοί αναμένεται να τεθούν σε ισχύ το Σεπτέμβριο του 2023 για τις νέες υποθέσεις που κατατίθενται στα δικαστήρια. Επίσης τεράστια σημασία για τον εκσυγχρονισμό των δικαστηρίων αποτελούν τα δύο έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη για ψηφιακό μετασχηματισμό των δικαστηρίων – η εισαγωγή της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και του συστήματος ψηφιακής καταγραφής πρακτικών τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη έργο για δημιουργία νέας Δικαστικής Υπηρεσίας και εξορθολογισμό των διαδικασιών των δικαστηρίων. Επίσης σημαντικό έργο που προωθείται στο πλαίσιο του ΣΑΑ είναι το έργο εκκαθάρισης των καθυστερημένων υποθέσεων ‘backlog’ που εκκρεμούν στα Δικαστήρια. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα ορόσημα που τέθηκαν, μέχρι τον Ιούνιο του 2024 θα πρέπει να έχει μειωθεί κατά 20% το ‘backlog’ των αστικών υποθέσεων στα Επαρχιακά Δικαστήρια και των Πολιτικών και Αναθεωρητικών Εφέσεων που εκκρεμούν στο Εφετείο για πάνω από 2 χρόνια, με βάση το σύνολο των υποθέσεων κατά την 31.12.2020 και κατά 40% μέχρι τον Ιούνιο του 2026.</p> <p>Αριθμός νομοσχεδίων εκκρεμούν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και αφορούν, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου, τη δημιουργία Δευτεροβάθμιου Εφετείου και το διαχωρισμό του Ανωτάτου με τη δημιουργία του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου.</p> <p>Άλλα έργα που προωθήθηκαν αφορούν την θέσπιση Αντικειμενικών Κριτηρίων για Διορισμό και Προαγωγή Δικαστών, τη δημιουργία της Σχολής Δικαστών.</p>
<p><u>Δ. Κλείσιμο / εκκαθάριση επιχείρησης (Resolving insolvency)</u></p> <p>Κρίνεται σκόπιμη από το Συμβούλιο η αποφυγή συνεχών αλλαγών που</p>		<p>✓</p>	<p>Η Κυβέρνηση έχει καταρτίσει Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) για την Αφερεγγυότητα που στοχεύει στην πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή του Πλαισίου Αφερεγγυότητας. Η υλοποίηση του ΕΣΔ βρίσκεται σε εξέλιξη. Μέσα από την υλοποίηση του ΕΣΔ έχουν προκύψει μια σειρά από μεταρρυθμίσεις και η</p>

<p>επηρεάζουν την σταθερότητα του ρυθμιστικού πλαισίου που αφορά στο πλαίσιο αφερεγγυότητας και, κατ' επέκταση, την αποτελεσματική εφαρμογή του πλαισίου, γεγονός που ενδεχομένως να αντανakλάται στις σχετικές διεθνείς αξιολογήσεις.</p>			<p>κυβέρνηση προχωρά με τη δημιουργία δομών που θα διασφαλίσουν την εφαρμογή και τη βιωσιμότητα των μεταρρυθμίσεων, αυτών. Συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συστάθηκε Τμήμα, το οποίο αποτελεί την αρμόδια αρχή για την αποτελεσματική εφαρμογή του νομικού πλαισίου της αφερεγγυότητας. • Εφαρμόζεται το ρυθμιστικό πλαίσιο συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης των επαγγελματιών του κλάδου, τους Συμβούλους Αφερεγγυότητα. • Βρίσκεται σε εξέλιξη η καταγραφή προδιαγραφών συστήματος αυτοματοποίηση των διαδικασιών του Τμήματος που στοχεύει στην αποτελεσματική λειτουργία του Τμήματος. • Έχουν εξασφαλιστεί οι σχετικές εγκρίσεις και προχωρά η ανάπτυξη Γραμμής Εξυπηρέτησης Πελατών εντός του Τμήματος.
--	--	--	--

B. Εισηγήσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας

Σύσταση Συμβουλίου	Δράσεις κυβέρνησης			Σχόλια / επισημάνσεις
	Υιοθετήθηκε	Σε εξέλιξη	Εκκρεμεί	
<p><u>A. Αξιοποίηση της γνώσης και της τεχνολογίας</u></p> <p>A1. Μελέτη και υιοθέτηση καλών πρακτικών άλλων χωρών στον τομέα. Ακολουθώντας τα παραδείγματα άλλων παρόμοιων χωρών που έχουν καταφέρει να πετύχουν τον κύριο στόχο (όπως το Ισραήλ και τη Γαλλία) είναι πάντα το πρώτο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση (π.χ. μέθοδοι παραγωγής σε μη αρόσιμη γη, βελτίωση άρδευσης).</p>		✓		<p>Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΥΓΑΑΠ) έχει ενεργοποιήσει 3 διαφορετικές ομάδες εργασίας (εξοικονόμηση ενέργειας, καλές πρακτικές, υφιστάμενα και νέα προγράμματα και εφαρμογές άμεσα αξιοποιήσιμες) με θέμα την έξυπνη γεωργία και ειδικότερα την υποβολή εισηγήσεων για την ανάπτυξη έξυπνων εφαρμογών και υιοθέτηση νέας τεχνολογίας και ψηφιοποίησης τόσο στον γεωργικό τομέα όσο και τις εργασίες των τμημάτων του ΥΓΑΑΠ. Οι εργασίες των επιτροπών βρίσκονται σε εξέλιξη και έχουν υποβληθεί κάποια πρώτα αποτελέσματα και εισηγήσεις οι οποίες στη παρούσα φάση τυγχάνουν αξιολόγησης και επεξεργασίας. Ειδικότερα η ομάδα εργασίας για την εξοικονόμηση ενέργειας αναμένεται να υποβάλει εισηγήσεις βελτιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων αξιοποίησης φωτοβολταϊκών.</p> <p>Πρόσθετα άλλη ομάδα εργασίας μελετά το θέμα της αντιχαλαζικής προστασίας μέσω απλοποιημένων διαδικασιών αδειοδότησης.</p> <p>Η εξοικονόμηση ενέργειας και η χρήση ΑΠΕ καθώς και η προώθηση αναερόβιων σταθμών για παραγωγή ενέργειας στη γεωργία προωθείται και μέσα από το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα 2021-2030, το οποίο ετοιμάστηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος σε συνεργασία με τα Υπουργεία ΕΕΒ, ΜΕΕ και Οικονομικών.</p>
<p>A2. Αξιοποίηση νέας τεχνολογίας στην παραγωγή και διάθεση των προϊόντων για μείωση των λειτουργικών εξόδων (κυρίως του κόστους παραγωγής) και του αντίκτυπου της κλιματικής αλλαγής στην απόδοση της παραγωγής.</p>		✓		
<p>A3 . Επένδυση σε Ε&Κ με σκοπό την βελτιστοποίηση της παραγωγικότητας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα.</p>		✓		
<p>A4. Προώθηση της εμπλοκής των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων για αξιοποίηση της εμπειρογνομosύνης του επιστημονικού προσωπικού καθώς και της υπάρχουσας τεχνογνωσίας από</p>		✓		

όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στον τομέα.				<p>Πρόσθετα έγινε ενημέρωση στα Τμήματα για θέματα αξιοποίησης δορυφορικής πληροφόρησης και χρήσης της στο πλαίσιο των εργασιών των Τμημάτων του Υπουργείου σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών και το Ινστιτούτο Κύπρου.</p> <p>Έχει επίσης περιληφθεί σχετικό μέτρο στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με συντονιστή το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών.</p>
<p><u>B. Διαφοροποίηση, εξειδίκευση και προώθηση προϊόντων</u></p> <p>B1. Εστίαση σε εξειδικευμένα προϊόντα (niche), όπως βιολογικά και τοπικά, και παράλληλη βελτίωση της ποιότητας τους. Η ευκαιρία διαφοροποίησης που δημιουργείται έτσι προσφέρει δυνητικό συγκριτικό πλεονέκτημα και μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία.</p>		✓		<p>Έχει γίνει τεράστια προσπάθεια στην εντατικοποίηση των επαφών της ενημέρωσης αλλά και της απλοποίησης των διαδικασιών υποβολής φακέλων αναγνώρισης προϊόντων (ΠΟΠ, ΠΓΕ), βιολογικά και άλλα συστήματα ποιότητας. Αρκετές δράσεις χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).</p>
<p>B2. Εγγραφή περισσότερων τοπικών προϊόντων ως ΠΟΠ (Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης) και ΠΓΕ (Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη).</p>		✓		
<p>B3. Άκρως σημαντική είναι η συλλογική προσπάθεια δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για προβολή και προώθησή τους στις διεθνείς αγορές και στις τοπικές τουριστικές επιχειρήσεις (branding).</p>		✓		<p>Το θέμα προωθείται από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας μέσω των σχεδίων προώθησης των κυπριακών προϊόντων, επαφή και επικοινωνία με παράλληλη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα στην ανάπτυξη και πλατφόρμων πώλησης γεωργικών προϊόντων.</p>
<p>B4. Ευαισθητοποίηση των ντόπιων καταναλωτών για αγορά κυπριακών τροφίμων, λαμβανομένων υπόψη των αλυσιδωτών θετικών επιπτώσεων.</p>		✓		<p>Προωθείται ο θεσμός των τοπικών προϊόντων . Σχετική επικοινωνία και προώθηση αντίστοιχων δράσεων γίνεται σε συνεργασία του ΥΓΑΑΠ με τις Αγροτικές Οργανώσεις αλλά και με το Υπουργείο Εξωτερικών μέσω της διάθεσης τοπικών προϊόντων αναγνωρισμένων ως ΠΟΠ ΠΓΕ σε όλες τις ξένες αντιπροσωπείες στην Κύπρο, με παράλληλες δράσης δημοσιότητας και επικοινωνίας.</p>

				Τα τοπικά προϊόντα προωθούνται μέσω της δημιουργίας νέων τοπικών λαϊκών αγορών αλλά και μέτρων και σχεδίων προώθησης προϊόντων στο εξωτερικό, κυρίως των προϊόντων τα οποία είναι ενταγμένα στα συστήματα ποιότητας (βιολογικά, ΠΟΠ, ΠΓΕ)
<u>Γ. Βελτίωση της ποιότητας και νέο σύστημα διάθεσης προϊόντων από τους παραγωγούς</u> Γ1. Ανάπτυξη και λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διεκπεραίωση αγοραπωλησίας γεωργικών προϊόντων μέσω μιας απλοποιημένης μορφής διαπραγμάτευσης τιμών ή δημοπρασίας. Με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στους παραγωγούς να διαθέτουν προς πώληση τα προϊόντα τους απευθείας σε εμπορικούς και λιανικούς καταναλωτές, με σκοπό τη εξάλειψη πιθανών αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και τη βελτίωση της θέσης των παραγωγών στην αλυσίδα αξίας.	✓			Έχει περιληφθεί σχετικό μέτρο στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με συντονιστή το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών. Στόχος του έργου είναι με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών που βασίζονται σε τεχνολογίες πληροφοριών σύννεφου (cloud-based information technologies), να αναπτυχθεί μια διαδικτυακή πλατφόρμα συναλλαγών η οποία θα καταγράφει τα προϊόντα που εισέρχονται στην τοπική αγορά και κινούνται κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού. Θα παρέχεται η δυνατότητα καθορισμού τιμών και πωλήσεων με τη διενέργεια διαδικτυακών συναλλαγών, συμμετρικής πληροφόρησης σχετικά με τις μεταβολές των τιμών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας, τις προμήθειες προϊόντων και στατιστικές προσφοράς και ζήτησης σε πραγματικό χρόνο, που θα συμβάλουν στη βελτίωση του προγραμματισμού της παραγωγής.
Γ2. Για τη λειτουργία του συστήματος είναι πολύ σημαντική η δημιουργία συστήματος τυποποίησης, κατηγοριοποίησης και πιστοποίησης προϊόντων βάσει χαρακτηριστικών και ποιότητας. Ο διαχωρισμός και η τιμολόγηση των προϊόντων με βάση τα χαρακτηριστικά και την ποιότητα λειτουργεί ως κίνητρο	✓			Υπάρχει υφιστάμενο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο για την κατηγοριοποίηση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και παράλληλα βρίσκεται σε διαδικασία έγκρισης το θεσμικό πλαίσιο για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές το οποίο θα ενισχύσει την προστασία στις συναλλαγές των παραγωγών.

για τους παραγωγούς να βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων τους.				
Γ3. Λειτουργία αποθετηρίων με ενδεδειγμένες διαδικασίες αποθήκευσης και διανομής.		✓		Καλύπτεται εν μέρει από την πρόταση που περιγράφεται στο σημείο Γ1.
<u>Δ. Κατανομή και αξιοποίηση αδιάθετων πόρων στον τομέα</u> Δ1. Άδεια χρήσης αδιάθετων καλλιεργήσιμων τεμαχίων γης μέσω ηλεκτρονικής δημοπρασίας ή άλλων μηχανισμών μίσθωσης και παροχής κινήτρων. Απαιτείται καταγραφή, αρχειοθέτηση και συστηματική επικαιροποίηση της εν λόγω πληροφόρησης, για αποτελεσματικότερη διαχείρισή της, ενδεχομένως με την συμβολή και των τοπικών Αρχών. Αυτό θα συμβάλει και στην επίλυση του προβλήματος του μικροτεμαχισμού στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, δίνοντας την ευκαιρία σε επαγγελματίες παραγωγούς να επωφεληθούν από τις οικονομίες κλίμακας.			✓	Υπάρχει θέμα με το ιδιοκτησιακό καθεστώς και την απροθυμία των ιδιοκτητών να παραχωρήσουν τα τεμάχια τους.
Δ2. Κίνητρα σε ανέργους για ενασχόληση στον γεωργικό τομέα, σε συνδυασμό με την προώθηση μέτρων για προσέλκυση και εγκατάσταση των νέων σε ορεινές και άλλες γεωργικά εκμεταλλεύσιμες περιοχές. Στα πλαίσια της εν λόγω πολιτικής θα πρέπει να αξιολογηθούν τυχόν συνέργειες με άλλους τομείς π.χ. αγροτουρισμός, δημιουργία ανώτερων		✓		Το ειδικό σχέδιο για τους νέους γεωργούς (μέτρο 6.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης) έχει αναδιαμορφωθεί κατόπιν ευρείας Παγκύπριας διαβούλευσης με νέους, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Νεολαίας το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο και τη ΔΑΠΑΑ. Σχετικά δίνονται αυξημένα κίνητρα και απλοποιείται η διαδικασία συμμετοχής και άντλησης τόσο αρχικού πρίμα από τους νέους αλλά και επενδυτικών χρηματοδοτήσεων. Πρόσθετα το ΥΓΑΑΠ σε συνεργασία με το Υπ. Οικονομικών βρίσκονται σε συνεννόηση ώστε τα χρηματοδοτικά εργαλεία παροχής κυβερνητικών

σχολών και ερευνητικών κέντρων με γεωργικό προσανατολισμό σε αγροτικές περιοχές κοκ.				εγγυήσεων να καλύπτουν επενδύσεις από αιτητές στον πρωτογενή τομέα που παλαιότερα δεν ήταν επιλέξιμοι.
Δ3. Σχεδιασμός και προώθησης κατάλληλων μέτρων πολιτικής για σταδιακή μεταβίβαση γεωργικών εκμεταλλεύσεων από γηραιότερους σε νέους επαγγελματίες παραγωγούς.	✓			
Δ4. Άρδευση με πλεόνασμα επεξεργασμένου νερού από μονάδες επεξεργασίας αποχετευτικών.	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Βρίσκεται υπό κατασκευή το Έργο Χρήσης Ανακυκλωμένου Νερού Δυτικής Λευκωσίας (€6,5εκ.) το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΠΑΑ. • Βρίσκεται επίσης υπό κατασκευή το Έργο Χρήσης Ανακυκλωμένου Νερού Λάρνακας (€24,5 εκ) το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής. • Έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το Έργο Χρήσης Ανακυκλωμένου Νερού Ανατολικής Λευκωσίας (€13 εκ.) • Εκπονείται Master Plan για το Έργο Χρήσης Ανακυκλωμένου Νερού Ευρύτερης Λεμεσού. • Εκπονείται Master Plan για την επέκταση του έργου χρήσης Ανακυκλωμένου Νερού Ανατολικής Λευκωσίας στην περίπτωση που μεταφερθεί ανακυκλωμένο νερό από τον ΣΕΛ Μιας Μηλιάς. • Θα διεξαχθεί διαγωνισμός για την εκπόνηση Master Plan για τη χρήση του Ανακυκλωμένου Νερού Αγ. Νάπας και Παραλιμνίου.
Δ5. Συνεργασία Ομάδων Παραγωγών για κοινή αγορά και χρήση μηχανημάτων.		✓		Στο Εθνικό νομικό πλαίσιο προνοείται η δυνατότητα δημιουργίας Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών οι οποίες μπορούν να υλοποιούν επιχειρησιακά προγράμματα. Προς το παρόν δεν έχει δημιουργηθεί οποιαδήποτε Ένωση Οργανώσεων Παραγωγών. Σε επίπεδο συλλογικής συνεργασίας παραγωγών οι Ομάδες Παραγωγών στον τομέα Φρούτων και Λαχανικών έχουν στην διάθεση τους ενωσιακούς πόρους (50% ενίσχυση στο επιχειρησιακό πρόγραμμα) για την

				<p>υλοποίηση επιχειρησιακών προγραμμάτων στα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται και η υλοποίηση συλλογικών επενδύσεων σε μηχανήματα και εξοπλισμό. Η επέκταση της δυνατότητας υλοποίησης επιχειρησιακών προγραμμάτων και σε άλλους τομείς προς το παρόν δεν έχει ενεργοποιηθεί αλλά θα επαναξιολογηθεί τα επόμενα χρόνια όταν οι νεοσύστατες ομάδες παραγωγών θα ωριμάσουν για να μπορούν να υλοποιούν επιχειρησιακά προγράμματα.</p>
--	--	--	--	---

Γ. Προτάσεις ΣΟΑΚ για την προσέλκυση ξένων ποιοτικών και παραγωγικών επενδύσεων

Σύσταση Συμβουλίου	Ανταπόκριση Κυβέρνησης			Σχόλια / Επισημάνσεις
	Υιοθετήθηκε	Σε εξέλιξη	Εκκρεμεί	
1. Διαμόρφωση ενός εθνικού brand που θα προσβλέπει στην ενίσχυση της εικόνας της χώρας και στην ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της.		✓		<p>Σχετική πρόνοια περιλήφθηκε στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών για το 2022 για την αγορά υπηρεσιών για το θέμα αυτό.</p> <p>Επίσης, στο πλαίσιο της ετοιμασίας της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής Ανάπτυξης της Κυπριακής Οικονομίας προνοείται η υιοθέτηση ενός εθνικού brand για την κυπριακή οικονομία.</p>
2. Παροχή ανοικτών, διαφανών και αξιόπιστων συνθηκών και διαδικασιών για όλα τα είδη επιχειρήσεων, είτε ξένων είτε εγχώριων, συμπεριλαμβανομένων: ευκολία επιχειρηματικής δραστηριότητας, πρόσβαση σε εισαγωγές, ευέλικτη αγορά εργασίας και προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.		✓		<p>Πρωθείται αριθμός δράσεων στα πλαίσια Σχεδίου Δράσης για δραστηριοποίηση ξένων εταιρειών στην Κύπρο. Σχετικές δράσεις έχουν περιληφθεί και στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ).</p>
3. Εντατικοποίηση των ενεργειών του Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων για προώθηση άμεσων ξένων επενδύσεων.		✓		<p>Η θετική προβολή της Κύπρου στο εξωτερικό και η ενίσχυση της αναγνωρισιμότητάς της ως ελκυστικού επενδυτικού προορισμού Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και ως ιδανικής επιλογής για εγκατάσταση έδρας διεθνών δραστηριοτήτων είναι οι βασικοί στόχοι που καθοδηγούν τη δράση που αναπτύσσει ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (ΚΟΠΕ) στο εξωτερικό. Οι στόχοι και οι επιδιώξεις του Οργανισμού είναι πλήρως ευθυγραμμισμένα με τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς και άμεσα συνυφασμένα με τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί για δημιουργία ισχυρών συνθηκών βιώσιμης και περιεκτικής ανάπτυξης.</p>

				<p>Παρόλο που το 2022 εξελίσσεται σε ακόμα μία χρονιά σημαντικών και πρωτόγνωρων προκλήσεων, ο Οργανισμός έχει εντείνει τις στοχευμένες προσπάθειες για ανάδειξη της Κύπρου ως ιδανικό προορισμό για διεθνείς εταιρείες με προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, ως διεθνές χρηματοοικονομικό κέντρο και ως προορισμό με σημαντικές ευκαιρίες επένδυσης σε στρατηγικούς τομείς όπως οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), η Υγεία, η Εκπαίδευση, η Φιλοξενία και η Τεχνολογία. Οι δράσεις του Οργανισμού μετά την πανδημία είναι πιο στοχευμένες και υλοποιούνται φυσικές συναντήσεις και εκδηλώσεις στο εξωτερικό, αξιοποιώντας πλήρως τη νέα Στρατηγική του Υπουργείου Οικονομικών για προσέλκυση διεθνών εταιρειών. Το ενδιαφέρον για την Κύπρο συνεχίζει αμείωτο, συμβάλλοντας στις προσπάθειες για δημιουργία συνθηκών βιώσιμης ανάπτυξης.</p>
<p>4α. Ο Μηχανισμός Ταχείας Δραστηριοποίησης (ΜΤΔ) που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3 Σεπτεμβρίου 2020 στο πλαίσιο της προσπάθειας για περαιτέρω προσέλκυση ξένων εταιρειών, καθώς και για ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση αιτημάτων που λαμβάνονται από εταιρείες ξένων χωρών για εγκατάσταση στην Κύπρο θα συμβάλει σημαντικά στη προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στη βελτίωση του επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Επίσης, εισηγήση είναι να εξεταστεί όπως ο ΜΤΔ λειτουργεί όχι μόνο ως σύνδεσμος μεταξύ ξένων επενδυτών και εγχώριας οικονομίας, αλλά και ως καταλύτης παρέχοντας κορυφαία υποδομή και έτοιμη πρόσβαση σε εξειδικευμένους εργαζόμενους, τεχνικούς, μηχανικούς και διαχειριστές</p>	<p>✓</p>			<p>Από την 1η Ιανουαρίου 2022 ο «Μηχανισμός Ταχείας Δραστηριοποίησης» αναβαθμίστηκε σε «Μονάδα Διευκόλυνσης Εταιρειών (ΜΔΕ)» η οποία λειτουργεί κάτω από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Η Μονάδα αποτελεί το ενιαίο σημείο επαφής για ξένες εταιρείες που επιθυμούν να μεταφέρουν την έδρα τους στην Κύπρο ή να επεκτείνουν περαιτέρω τις δραστηριότητές τους.</p> <p>Οι υπηρεσίες της Μονάδας περιλαμβάνουν την παροχή υπηρεσιών που αφορούν τη σύσταση επιχειρήσεων, καθοδήγηση όσον αφορά τις απαραίτητες άδειες για δραστηριοποίηση και εγκατάσταση επιχειρήσεων στην Κύπρο και την εγγραφή εταιρειών στο Μητρώο εταιρειών ξένων συμφερόντων.</p> <p>Η Μονάδα μπορεί επίσης να ολοκληρώσει εσωτερικά τις ακόλουθες εγγραφές για νέες εγγεγραμμένες εταιρείες (οι έντυπες αιτήσεις πρέπει να είναι δεόντως συμπληρωμένες, σφραγισμένες και υπογεγραμμένες):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εγγραφή Φόρου Εισοδήματος και ΦΠΑ (Τμήμα Φορολογίας). • Εγγραφή στο Μητρώο Εργοδοτών των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

που μπορεί να απαιτούνται για την προσέλκυση τέτοιων επενδύσεων.				
4β. Επιπλέον, θα πρέπει να ασχολείται με τη «φροντίδα» μετά την επένδυση, αναγνωρίζοντας τα αποτελέσματα επίδειξης από ικανοποιημένους επενδυτές, τις δυνατότητες επανεπένδυσης και τις δυνατότητες ανάπτυξης συμπλεγμάτων λόγω παρακολούθησης επενδύσεων .		✓		Ένας από τους κύριους πυλώνες του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων είναι η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης υφιστάμενων επενδυτών για σκοπούς μετά-επένδυσης (aftercare). Ο Οργανισμός διοργανώνει εκδηλώσεις όπως τα Annual Invest Cyprus Investment Awards, αλλά και πιο στοχευμένες δράσεις σε συγκεκριμένους στρατηγικούς τομείς. Επίσης διατηρεί στενή επαφή με όλες τις μεγάλες ξένες εταιρείες και ξένους επενδυτές στην Κύπρο μέσω κατ'ιδίαν συναντήσεων, υποστηρίζοντας στην υλοποίηση των στόχων τους, ενθαρρύνοντας τους για περεταίρω επενδύσεις αλλά και λαμβάνοντας τα σχόλιά τους για την Κύπρο ως επενδυτικό προορισμό.
5. Δημιουργία προγράμματος ανάπτυξης «προμηθευτή» για υποστήριξη της διαδικασίας αντιστοίχισης μεταξύ ξένου πελάτη και τοπικού προμηθευτή.		✓		Παροχή Υπηρεσιών από το Export HelpDesk της Υπηρεσίας Εμπορίου, όπου με την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης των ενδιαφερόμενων εξαγωγέων υποβάλλεται αίτημα για υποβοήθηση /εντοπισμό συνεργατών στο εξωτερικό μέσω των ΚΕΚ. Δεν είναι σκοπός της Υπηρεσίας να αναπτυχθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης 'προμηθευτή' όμως, η διαδικασία έχει αναβαθμιστεί από το 2020 αφού έχει δημιουργηθεί ένα καλύτερο πλαίσιο επικοινωνίας μεταξύ εξαγωγέων, Λειτουργιών του Export Helpdesk (EHD) και Εμπορικών Κέντρων τα οποία προωθούν τους εξαγωγείς στις χώρες που καλύπτουν, μέσω zoom calls που πραγματοποιούνται ταυτόχρονα μεταξύ εξαγωγέων, λειτουργιών του EHD και ΕΚ, καταγραφής των όσων συμφωνήθηκαν, ανατροφοδότησής μέσω του feedback questionnaire στο οποίο προστέθηκε μέσα στο 2022 αριθμητική αξιολόγηση της πληροφόρησης/βοήθειας που παρασχέθηκε από τα Εμπορικά Κέντρα.
6. Ενθάρρυνση άμεσων ξένων επενδυτών από Κύπριους της Διασποράς. Οι συγκεκριμένοι επιχειρηματίες είναι πιο πιθανό να δημιουργήσουν δεσμούς με εγχώριες εταιρείες και να συμβάλουν στη διεθνοποίηση της χώρας υποδοχής.		✓		Σχετική δράση έχει περιληφθεί προκαταρκτικά στο Σχέδιο Δράσης που βρίσκεται υπό ετοιμασία για δραστηριοποίηση ξένων εταιρειών στην Κύπρο. Σημαντική κρίνεται η συνεργασία του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων με το Cypriots in the City που σκοπό έχει την υποστήριξη αλλά και την αξιοποίηση των επαγγελματιών της διασποράς μας που δραστηριοποιείται

				στο μεγάλο χρηματοοικονομικό κέντρο του Λονδίνου. Έχει ήδη φέρει κοντά με επιτυχία 500 Κύπριους επαγγελματίες από το Λονδίνο.
7. Παραχώρηση επιδοτήσεων/επιχορηγήσεων για επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία που θα γίνουν το 2021 ως ποσοστό του κόστους.			✓	<p>Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, εφαρμόζει σχέδια χορηγιών για τη στήριξη των ΜΜΕ, πλείστα των οποίων συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Επιπρόσθετα, εφαρμόζει σχέδια χορηγιών που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την περίοδο 2021-2026. Τα σχέδια στοχεύουν σε ειδικές ομάδες όπως οι νέοι επιχειρηματίες, ο μεταποιητικός τομέας, περιλαμβανομένης και της επεξεργασίας/εμπορίας γεωργικών προϊόντων, η ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων, η ενεργειακή αναβάθμιση στις επιχειρήσεις και στις κατοικίες κ.ά. Για τους τομείς αυτούς παραχωρούνται ενισχύσεις στους δικαιούχους ως ποσοστό πάνω στο επιλέξιμο κόστος στοιχείων πάγιου ενεργητικού (κτιριακές εγκαταστάσεις, μηχανήματα/εξοπλισμός).</p> <p>Έχει μελετηθεί επίσης από το Υπουργείο Οικονομικών πλαίσιο αυξημένων κεφαλαιουχικών εκπτώσεων για νέες επενδύσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Στο παρόν στάδιο το υπό αναφορά μέτρο δεν θα προωθηθεί περαιτέρω ένεκα του ψηλού δημοσιονομικού κόστους.</p>
<p>8. Επανεξέταση φορολογικών κινήτρων και φορολογικών ελαφρύνσεων προς επιχειρήσεις και επενδυτές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παροχή φορολογικών εκπτώσεων (όπως για παράδειγμα η νοητή έκπτωση τόκων για εισαγωγή νέων κεφαλαίων υπό προϋποθέσεις) για όλα τα νέα κεφάλαια που επενδύονται στις επιχειρήσεις για επέκταση των δραστηριοτήτων τους. • Παροχή φορολογικών κινήτρων σε εξειδικευμένους τομείς, όπως για 			✓	<p>Το πλαίσιο νοητής έκπτωσης τόκου έχει εγκριθεί από τον Κώδικα Δεοντολογίας της ΕΕ και ΓΔ Ανταγωνισμού. Δεν κρίνεται σκόπιμο από το Υπουργείο Οικονομικών στο παρόν στάδιο να υπάρξει τροποποίηση του.</p>

<p>παράδειγμα υψηλής τεχνολογίας καθώς και δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας με την δημιουργία ερευνητικών κέντρων ή επιχειρηματικών πάρκων που θα συμπεριλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Επιδοτούμενη μίσθωση κρατικής γης II. Επιχορηγήσεις προς υποστήριξη για απασχόληση και κατάρτιση (grants) σε συνεργασία με την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑΝΑΔ) III. Παροχή αυξημένων πιστώσεων και φορολογικών αφαιρέσεων στην περίπτωση επενδύσεων για την έρευνα και καινοτομία IV. Εισαγωγή φορολογικών και κινήτρων για επιχειρήσεις που εφαρμόζουν/επενδύουν σε φιλική προς το περιβάλλον τεχνολογία. 		✓		<p>Η ΒτΑ ενέκρινε στις 7 Ιουλίου 2022 νομοσχέδιο για σταδιακή έκπτωση 20% στις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης. Οι φορολογούμενοι μπορούν να διεκδικήσουν τη σχετική έκπτωση τόσο για έσοδα όσο και για κεφαλαιουχικές δαπάνες.</p> <p>Η ΒτΑ ενέκρινε στις 14 Ιουλίου 2022 ένα νέο νομοσχέδιο για την επέκταση του 50% της φορολογικής απαλλαγής σε επενδύσεις από εταιρικούς επενδυτές σε πιστοποιημένες καινοτόμες επιχειρήσεις, υπό συγκεκριμένους όρους (η ΓΔ Ανταγωνισμού ενέκρινε το πλαίσιο το οποίο θα ισχύει μέχρι 31/12/23).</p>
<p>9.Επέκταση των φορολογικών κινήτρων απαλλαγής του 20% και 50% των προσωπικών εισοδημάτων από εργοδότηση στη Δημοκρατία ατόμων που δεν ήταν φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου πριν την έναρξη εργοδότησης τους.</p>		✓		<p>Η ΒτΑ ενέκρινε στις 14 Ιουλίου 2022 σχετικό νομοσχέδιο το οποίο προβλέπει παράταση της φορολογικής ελάφρυνσης 17 ετών για όλους τους υφιστάμενους και νεοεισερχόμενους δικαιούχους. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας αφορούν μη κατοίκους Κύπρου για 10 συναπτά έτη πριν από την απασχόλησή τους στην Κύπρο.</p>

				<p>Στους νέους εργοδοτούμενους προσφέρονται 2 έτη και στους υφιστάμενους 6 μήνες περιόδου χάριτος για να λάβουν το κατώτατο όριο μισθών και να δικαιούνται τη φορολογική απαλλαγή.</p> <p>Επιπλέον, το εγκεκριμένο νομοσχέδιο προβλέπει απαλλαγή 20% σε περιπτώσεις πρώτης απασχόλησης στη Δημοκρατία, υπό την προϋπόθεση ότι οι εργαζόμενοι εργάστηκαν για 3 συναπτά έτη εκτός Δημοκρατίας.</p>
10. Αυξημένα φορολογικά κίνητρα προς τις επιχειρήσεις για επενδύσεις με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού (διπλασιασμός των φορολογικών εκπτώσεων).		✓		<p>Στο παρόν στάδιο προωθείται η επιβολή φόρου επί των ρυπογόνων δραστηριοτήτων αντί φορολογικών εκπτώσεων σε επενδύσεις φιλικές προς το περιβάλλον. Έχει εγκριθεί τεχνική βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή οποία είναι σε εξέλιξη για θέματα πράσινης φορολόγησης.</p>
11. Αυξημένη κεφαλαιουχική έκπτωση για μηχανήματα, εγκαταστάσεις για βιομηχανικά και ξενοδοχειακές μονάδες νοουμένου ότι το δημοσιονομικό κόστος είναι εφικτό για το Κράτος.			✓	<p>Μελετήθηκε το παρόν μέτρο αλλά δεν θα προωθηθεί σε αυτό το στάδιο.</p>
12. Αύξηση αποσβέσεων για εξοπλισμό (επιταχυνόμενες αποσβέσεις) που υποβοηθούν την μετάβαση στην ψηφιακή εποχή και τεχνολογία.			✓	<p>Στο παρόν στάδιο δεν θα προωθηθεί τέτοιο κίνητρο για εξοπλισμό.</p>
13. Ανάπτυξη δικτύων πέμπτης γενιάς (5G) στη Κύπρο.	✓			<p>Μέσα στον Ιανουάριο του 2021 ολοκληρώθηκε η διαδικασία εξουσιοδότησης χρήσης ραδιοσυχνοτήτων (των ζωνών 700MHz και 3.6GHz) για την εγκατάσταση και λειτουργία δικτύων 5G στην Κύπρο. Το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών έχει χορηγήσει σχετικές εξουσιοδοτήσεις στην Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ), στην Eric Ltd, στην Primetel Plc και στην Cablenet Communication Systems Plc. Αυτή τη στιγμή λειτουργούν στη Κύπρο δίκτυα 5G η ΑΤΗΚ και η Eric Ltd και αναμένεται σύντομα να λειτουργήσουν δίκτυα 5G και οι άλλες δύο εξουσιοδοτημένες επιχειρήσεις. Η ΑΤΗΚ ανακοίνωσε μέσα στο 2022 ότι η</p>

			<p>πληθυσμιακή κάλυψη του δικτύου της 5G έφθασε στο 100%, ενώ και η πληθυσμιακή κάλυψη του δικτύου της Eric ανέρχεται γύρω στο 90%.</p> <p>Το νέο Ευρυζωνικό Πλάνο της Κύπρου θέτει τις βάσεις για την ψηφιακή μετάβαση της χώρας, η οποία ενισχύεται από ισχυρές, αξιόπιστες και οικονομικά προσιτές υποδομές δικτύων, πλήρως ευθυγραμμισμένες με το χαρτοφυλάκιο ψηφιακών υποδομών της Ψηφιακής Στρατηγικής της Κύπρου. Στο πλαίσιο αυτό, θέτει τους ακόλουθους στόχους συνδεσιμότητας, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν έως το 2025:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Συνδεσιμότητα Gigabit για όλους τους βασικούς χώρους συγκέντρωσης κοινωνικοοικονομικής δραστηριότητας. 2. Όλα τα υποστατικά σε οργανωμένες κοινότητες (αστικές ή αγροτικές) να έχουν πρόσβαση σε συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο με ταχύτητα download τουλάχιστον 100 Mbps, η οποία μπορεί άμεσα να αναβαθμιστεί σε 1 Gbps. 3. Το 100 % του πληθυσμού που ζει σε οργανωμένες κοινότητες (αστικές ή αγροτικές) και όλες οι κύριες επίγειες διαδρομές μεταφορών πρέπει να έχουν αδιάλειπτη κάλυψη 5G με ταχύτητα download τουλάχιστον 100 Mbps. 4. Το 70 % των νοικοκυριών πρέπει να έχουν σύνδεση στο διαδίκτυο (διείσδυση) με ταχύτητα download τουλάχιστον 100 Mbps. <p>Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων συνδεσιμότητας έχει περιληφθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης μέτρο με βασικό στόχο την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, κυρίως οπτικών ινών και δικτύων 5G, σε περιοχές χωρίς ιδιωτικό ενδιαφέρον, γεφυρώνοντας το σχετικό επενδυτικό κενό.</p>
<p>14. Δημιουργία Εθνικού Χωρικού Πλαισίου για την βιομηχανία, που θα ενσωματώνει Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων.</p>		✓	<p>Έχει περιληφθεί πρόταση στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που αφορά στη διεξαγωγή μελέτης για την εξέταση του ενδεχόμενου μετατροπής μιας βιομηχανικής ζώνης σε “Eco-Industrial Science Park”, στο οποίο θα μπορούν να εγκατασταθούν βιομηχανίες υψηλής</p>

			<p>τεχνολογίας και φιλικές προς το περιβάλλον. Ο Κλάδος Χωροταξίας και Βιομηχανικών Περιοχών της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας, αρμόδιος για την ετοιμασία και υποβολή της εν λόγω μελέτης, βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας των εγγράφων και των σχετικών όρων του Διαγωνισμού για την ανάθεση της ετοιμασίας της μελέτης σε Εμπειρογνώμονα. Αναμένεται ότι, περί τα μέσα Οκτωβρίου 2022 θα γίνει η προκήρυξη του σχετικού Διαγωνισμού με συνοπτικές διαδικασίες. Καταληκτική ημερομηνία για έγκριση του σχεδίου δράσης για την υλοποίηση του “Eco-Industrial Science Park” έχει οριστεί η 30^η Σεπτεμβρίου 2023.</p> <p>Επιπρόσθετα, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ) σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας έχει προβεί στην προκήρυξη διαγωνισμού για εκπόνηση μελέτης σε σχέση με την αναγκαιότητα δημιουργίας νέων ή επέκτασης υφιστάμενων βιομηχανικών περιοχών και ζωνών (οχληρών ή μη). Το ΤΠΟ έχει κατακυρώσει την προσφορά και έχει αρχίσει η συλλογή στοιχείων από την εταιρεία που θα εκπονήσει την μελέτη, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2022.</p>
15.Απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών χορήγησης αδειών.		✓	<p>Το Υπουργείο Εσωτερικών κατέθεσε στη Βουλή των Αντιπροσώπων αναθεωρημένο Νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Διευκόλυνσης των Στρατηγικών Αναπτύξεων Νόμος του 2022», που έχει ως στόχο την προσέλκυση επενδύσεων και τη διευκόλυνση και απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης μεγάλων και στρατηγικών αναπτύξεων. Στόχος να επιτυγχάνεται η ταχεία αξιολόγηση και αδειοδότηση αυτών των αναπτύξεων εντός δώδεκα (12) μηνών. Η συζήτηση του αναθεωρημένου νομοσχεδίου άρχισε στην κοινοβουλευτική επιτροπή Εσωτερικών στις 19/5/2022. Σχετική, με την εφαρμογή του δράση, έχει συμπεριληφθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η οποία θα προωθηθεί μόλις ψηφιστεί το Νομοσχέδιο από την Ολομέλεια της Βουλής.</p>

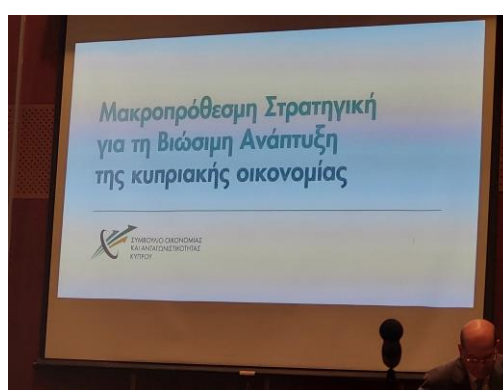
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Φωτογραφικό υλικό από εργασίες και επαφές του Συμβουλίου κατά το 2021

Συνάντηση με Υπουργό Οικονομικών, κ. Κωνσταντίνο Πετρίδη, για το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική Ανάπτυξης, 13 Μαΐου 2021.

Παρουσίαση και δημόσια διαβούλευση για τη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας, 21 Ιουλίου 2021.

Παράδοση Έκθεσης Πεπραγμένων ΣΟΑΚ για το 2020 στον Υπουργό Οικονομικών,
14 Οκτωβρίου 2021.

Ενημερωτική συνάντηση με Υπουργό Υγείας, κ. Μ. Χατζηπαντέλα, για τη Μακροπρόθεσμη
Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης για την Κυπριακή Οικονομία, 2 Νοεμβρίου 2021.

